

Asociace muzeí a galerií České republiky

Věstník

Musaion:

nová národopisná expozice v Praze

1 2006

Úvodník

O realitě virtuální a instatní

Je to snad už deset let, co jsem se poprvé brouzдал prostřednictvím internetu po virtuálních expozicích mexických muzeí. Byl jsem doslova u vytržení nad možností nahlédnout do expozic, o kterých jsem soudil, že je nikdy nemohu spatřit. Mezitím tato možnost doputovala i k nám a stalo se takřka příkazem doby komunikovat s veřejností právě tímto způsobem.

Často vidím v muzejní literatuře i v koncepcích muzejních projektů toto nadšení nad moderními komunikačními prostředky, přičemž autoři zpravidla pokládají právě tento způsob zveřejňování za progresivní, moderní, demokratický a takřka univerzální.

Nic proti tomu. Bylo by velkou chybou nevyužívat nástroje, které nám současnost dává, bylo by chybou vystavit se do pozice outsidera, který zastaral, obrostl muzejním mechem a je vůbec politováníhodným zjevem. Přesto si dovoluji upozornit na několik drobností, které mohou přerůst do vážných nebezpečí.

Obávám se především, abychom při zmocňování se tohoto nového britkého nástroje nezapomněli poněkud na své vlastní výrazové prostředky, abychom nerezignovali na kultivaci našeho výstavního jazyka a na specifika, která nejsou nahraditelná žádným jiným komunikačním médiem. Obávám se, že o našich vlastních nástrojích toho vlastně víme žalostně málo a mnohdy pracujeme spíše intuitivně než poučeně. Dokážeme již přijmout pojem muzejní promluvy a dokážeme se již ztotožnit s tezí, že výstava je komunikační akt, zatížený interpretační funkcí. Stále však ještě nejsme ochotni studovat vztah sbírkového předmětu (materiálního nositele – faktoru bytí) ke komunikačnímu znaku (nositele významu – funktoři bytí). Bližší pochopení rozdílů mezi znaky indexovými, ikonickými a symbolickými nám neumožňuje stylově a typově zařadit výstavní promluvu. Není nám jasný rozdíl mezi promluvou metaforickou, metonymickou a synekdochickou. Stále ještě tápeme nad zákonitostmi členění výstavní promluvy a nevěnujeme pozornost procesům řízené tvorby asociací a konotací. Nedokážeme zatím klasifikovat podíl citové stimulace na percepčních procesech. Nechápeme ještě dobře zákonitosti vývoje prezentační promluvy od ostenze k narraci. O stylu muzejních promluv jsme, až na výjimky, ještě nezačali uvažovat. Prostě rezignujeme na potřeby poznání možností našich vlastních nástrojů, rezignujeme na kritiku výstavních promluv a neumíme si představit jinou než technickou perspektivu rozvoje výstavního jazyka.

A teď se obloukem vrátím k problematice virtuálních expozic. Virtuální expozice může být velmi užitečná, pokud si klade za cíl přivést diváka do muzejních výstav a expozic a pokud pomáhá nalézt badatelům cestu do muzejních depozitářů, k originálním a nevyčerpatelným zdrojům informací. Pokud však opustí tuto indexovou pozici a postuluje sama sebe jako výraz ikonický, děje se nedobře. Pokud uživatel této nabídky získá dojem, že do muzea vlastně ani nemusí, že vše potřebné si již prohlédl na obrazovce svého počítače, jde o jev, který je politováníhodný, protože náhle dochází k dominanci významu nad hodnotou, což může vážně ohrozit respektování hodnotových žebříčků a nakonec i přirozenou lidskou tužbu podílení se na vytváření hodnot. A to stále ještě nemluví o nebezpečí, které číhá za branami – virtuální přenesení poskytovaného sdělení až do pozice symbolu, který začíná žít svůj vlastní nezávislý život, který velmi úspěšně vytlačuje řádnou, objektivně existující realitu. To je největší nebezpečí číhající v tzv. reality show, která

Obsah

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí	str. 3
Zprávy, aktuality, informace	str. 5
Připravuje se... (semináře, konference)	str. 7
Diskuse	str. 8
Nové stálé expozice	str. 10
Pozvánky na výstavu	str. 13
Nabídka výstav	str. 16
Muzejním knihovnám	str. 16
Personálie	str. 18
Výzva ke spolupráci	str. 20
Metodika správy a evidence sbírek	str. 21
Volná místa	str. 22

KALENDÁRIUM kulturních událostí najdete uprostřed Věstníku

zákeřným způsobem podsouvá uměle vytvářené vzorce a paradigmaty do podvědomí uživatele a destrukuje tak nejenom osobnostní, ale i společenský profil současné civilizace.

Stále ještě máme možnost využít těchto mimořádně účinných nástrojů ve prospěch naší řádné práce. Nenabádám k rezignaci na virtuální databáze, avšak prosím, aby byly zahrnuty do teoretické platformy současné muzeologie a aby jim byl vymezen takový prostor, který napomáhá tvorbě hodnot.

PhDr. Petr Šuleř
ředitel Moravského zemského muzea

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 1/2006.

Toto číslo vychází 13. března 2006. Náklad 1000 ks.

Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR

reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

Vydává AMG s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,

Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz,

<http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 4. 4. 2006.

Redakční rada:

Milena Burdychová, Zbyněk Černý,

Eva Dittertová, Hana Dvořáková, Dagmar Fialová,

Hana Gancarzová, Jana Hutníková, Sylva Městecká,

Luboš Smolík, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce: Petra Medříková.

Návrh obálky a grafická úprava: Anna Komárková.

Fotografii na obálce poskytli pracovníci národopisného oddělení Národního muzea.

Dne 13. února 2006 rezignoval na funkci předsedy AMG PhDr. Pavel Ciprian. K tomuto kroku se dobrovolně rozhodl poté, co exekutiva AMG jednoznačně vyjádřila v elektronické korespondenci i na svém mimořádném zasedání zásadní neshodu s aktem přistoupení vyjádřený podpisem předsedy Asociace muzeí a galerií ČR k otevřenému dopisu ministru kultury ČR Vítězslavu Jandákoví, kterým mu Uměleckohistorická společnost v českých zemích, česká sekce Mezinárodní rady památek a sídel – ICOMOS, Rada galerií ČR, Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a česká sekce Mezinárodní asociace výtvarných kritiků – AICA oznamují založení Koordinačního výboru představitelů profesních sdružení uměleckých historiků, památkářů, kritiků a muzejníků, který se chce účastnit řešení krizové situace v české památkové péči. Zmiňovaný dopis odmítl signovat též Český výbor ICOM.

Exekutiva AMG se v žádném případě nedistancuje od svého podílu na řešení problematiky oboru památkové péče v ČR, je připravena vést konstruktivní a otevřenou debatu nad otázkami a problémy všech odvětví ve sféře ochrany kulturního dědictví a velice ráda přispěje k pozitivnímu vývoji této debaty.

Distancovala se však od způsobu zahájení jakékoli diskuse otevřeným dopisem, s jehož formou a ani s obsahem nelze jednoznačně souhlasit. Členové exekutivy vyjádřili názor, že hazardem s šestnáctiletou činností AMG v roli profesního sdružení muzeí a galerií je i to, že by AMG přestala vystupovat sama za sebe a nechala tlumočit své názory subjekty, se kterými v minulosti spolupracovala jen okrajově. Máme rovněž na paměti, že AMG řešila a řeší celou řadu projektů společně s Ministerstvem kultury ČR a že se uznávanou profesní organizací sbírkotvorných institucí stala díky podpoře a respektu Ministerstva kultury ČR. Proto by se jakýkoli dialog, vedený s resortním ministerstvem i jinými zřizovateli muzeí, měl odehrávat vždy v atmosféře věcných a konstruktivních argumentů, jak to ostatně AMG v minulosti vždy činila. Otevřené dopisy chápeme jen jako krajní řešení, když selžou všechny možnosti komunikace.

Exekutiva AMG přednesla zprávu o tomto problému na zasedání senátu AMG dne 1. března 2006; senát ji po dlouhé a bouřlivé diskusi vzal na vědomí. Úřadujícím předsedou AMG se dle §12, odst. 4 Stanov AMG stal I. místopředseda AMG PhDr. Michal Lukeš. Ačkoli celý tento vývoj událostí vyvolal rozporuplné reakce řady členů Asociace muzeí a galerií, exekutiva AMG i bývalý předseda AMG PhDr. Pavel Ciprian s plnou odpovědností prohlašují, že přijaté řešení umožní dovést AMG k jejímu řádnému VIII. Sněmu, který se bude konat v říjnu 2006 v Mikulově.

Mgr. Dagmar Fialová
výkonná ředitelka AMG

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí

Karlovarská krajská sekce jednala v Aši

Karlovarská krajská sekce se sešla 15. listopadu 2005 v Muzeu Aš. Informace ze Senátu a exekutivy AMG zde podala ředitelka Krajského muzea Cheb PhDr. Eva Dítěrtová. Zprávu o činnosti jednotlivých muzeí Karlovarského kraje v roce 2005 podali přítomní ředitelé muzeí, stejně tak informovali o programu a plánech na rok 2006.

V diskusi bylo konstatováno, že společné akce jsou z hlediska jejich finanční náročnosti a konečného výsledného efektu nepříliš vhodné. Návrh na společnou akci v rámci Muzejních nocí byl po diskusi zamítnut pro přílišnou vzdálenost jednotlivých muzeí a z toho plynoucích neúměrně vyso-

kých finančních nákladů. Bude-li v roce 2006 vhodná příležitost, předseda krajské sekce podá návrh na přihlášení se o grant.

Na jednání vystoupil zástupce Klubu českých turistů, který přítomným nabídl spolupráci na turistickém průvodci s propagací zdarma, výměnou za slevu pro držitele průkazek KČT.

Další jednání Karlovarské krajské sekce AMG svolá předseda v jarních měsících roku 2006.

Pavel Chrást,
Muzeum Aš

Jednání Krajské sekce Pardubického kraje

Poslední setkání zástupců muzeí Pardubického kraje v roce 2005 se uskutečnilo dne 16. listopadu v prostorách Východočeského muzea v Pardubicích. Přítomné seznámila předsedkyně sekce PhDr. Ilona Vojancová s dílčími výsledky společného grantového úkolu vyplývajícího z vládního usnesení věnovaného Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu. Úkol se týkal průzkumu současného stavu lidových řemesel a kalendářních obyčejů. Dílčí výsledky byly zpracovány ve zprávě jež byla zástupcům muzeí na místě předána.

Další bod programu byl věnován informacím ze zasedání senátu a činnosti AMG, které přítomným předal

ředitel pardubického muzea pan PhDr. František Šebek. Hostem na zasedání byla pracovnice Krajského úřadu z Odboru kultury a památkové péče paní Jitka Habartová. Jejím prostřednictvím přítomní zástupci muzeí získali přehled o podmínkách grantů vypisovaných Krajským úřadem na rok 2006. V závěru následovala diskuse o konkrétních problémech a činnosti jednotlivých muzeí. Všichni si pak mohli prohlédnout nové expozice Východočeského muzea v Pardubicích. S přáním všeho dobrého v novém roce se všichni rozloučili.

Ilona Vojancová,
Soubor lidových staveb Vysočina

Zasedala Krajská sekce muzeí Královéhradeckého kraje

Zástupci muzeí sekce AMG Královéhradeckého kraje se setkali v Městském muzeu ve Dvoře Králové nad Labem dne 28. listopadu 2005. V úvodu jednání byli zástupci jednotlivých muzeí seznámeni s aktuálními informacemi z jednání senátu AMG a byla jim předána Bezpečnostní kolečka, která dodala AMG. Diskusi vyvolaly hlavně mediální

kampaně. Letošní téma výstavy ve stylu „Zlatá 60. léta“ se nesešlo s nadšením. Účastníci se shodli, že by přivítali širší téma, které je možné v každém muzeu pojmout jinak. Pan Gottlieb (ředitel Regionálního muzea v Jičíně) navrhol, aby se vyhlášovala vtipná témata např. největší nebo nejmenší sbírkové předměty, kuriozity apod. Zaznělo také,

že v rámci kampaní je potřeba vysvětlovat, co je vlastně muzeum. Poté sami účastníci řešili otázku „Co je vlastně muzeum?“. Shodli se, že v dnešní době přibývá soukromých sbírek, které se běžně označují jako muzeum. Vlastníci těchto sbírek se stávají členy AMG a tím získávají výhody, jako muzea s bohatým sbírkovým fondem v depozitářích. Dochází tak k bagatelizování významu slova „muzeum“.

Dále se diskutovalo o konferenci Muzeum a změna II., která proběhla ve dnech 8.–10. listopadu 2005 v Národním muzeu v Praze. Pan Sádlo (ředitel Regionálního muzea v Náchodě) připomněl, že přes všechny změny má muzeum hlavně úlohu vzdělávací. Pan Horký (ředitel Muzea Boženy Němcové v České Skalici) informoval o příspěvku k problematice DEMUS a o zkušenostech s evidencí sbírek na Slovensku. Paní Jiříčková (ředitelka Městského muzea ve Dvo-

ře Králové nad Labem) referovala o bloku Muzea a dobrovolníci. Dále informovala o konání pracovního semináře k projektu Muzea a dobrovolníci a připravovaném manuálu pro práci s dobrovolníky.

Ještě upozornila účastníky, že byla při AMG zřízena pracovní skupina, která by měla řešit „úlohu místních muzeí“. Zároveň požádala představitele místních muzeí, aby připravili materiál pro jednání komise.

Na závěr setkání si účastníci prohlédli stálou expozici Městského muzea ve Dvoře Králové nad Labem, kde jim pracovnice muzea představila nový interaktivní program „NÁVRATY DO MINULOSTI“.

Alexandra Jiříčková,
Městské muzeum, Dvůr Králové nad Labem

Setkání Středočeské krajské sekce AMG

Středočeská krajská sekce se sešla 1. prosince 2005 v prostorách Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Předsedkyně krajské sekce v úvodu seznámila přítomné s výsledky jednání senátu AMG, které se uskutečnilo v Národním muzeu dne 27. 10. 2005, zejména podala informaci o problémech s uzavřením další smlouvy s OSA na rok 2006, o změně soutěžního řádu soutěže Gloria musaealis a o možných důsledcích zákona č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích.

Členové krajské sekce vyjádřili připomínku k mediální kampani organizované AMG – téma by bylo vhodné oznámit alespoň rok předem, nejlépe na jaře pro následující rok, jinak jsou výstavní plány již hotové.

Členové krajské sekce také vyjádřili nespokojenost s internetovými stránkami AMG – je nutná aktualizace

a zásadní změna vzhledu stránek. V případě velkých finančních nároků pražských firem mohou sekretariátu AMG podat ředitele muzeí v Kladně a Berouně informace o firmách z regionu, neboť se danou problematikou zabývali nedávno. Středočeská krajská sekce se také vyjádřila k návrhu rozpočtu AMG na rok 2006 – nesouhlasí s případnou dotací projektu DEMUS a v žádném případě nesouhlasí s dalším možným navyšováním členských příspěvků – v tomto duchu je pověřena předsedkyně sekce hlasovat při projednávání rozpočtu v senátu. Závěrem členové Středočeské krajské sekce AMG vyjádřili uznání exekutivě AMG za její práci, zejména na poli muzejní legislativy.

Eva Balaščíková,
Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

Kolegium muzeí královských měst na návštěvě v Litoměřicích

Setkání zástupců Kolegia muzeí královských měst se v loňském roce uskutečnilo pouze jednou, a to 7. prosince 2005 v Oblastním muzeu v Litoměřicích. Důvodem bylo velké pracovní vyčerpání představitelů všech členských muzeí v průběhu roku a tak si ponechali jeho závěr na ohlédnutí za činností v roce právě končícím i k naplánování činnosti kolegia v roce následujícím.

Sešli se zde Mgr. František Povolný (Muzeum TGM Rakovník), PhDr. Bedřich Štauber a PhDr. Jiřina Štauberová (OM Louny), RNDr. Miroslava Šandová (MBH Rokycany), Mgr. Dagmar Viletová (MM Zbiroh), omluvila se kolegyně Boženka Franková (MM Slaný). Předvánoční atmosféra byla umocněna vůní domácího vánočního pečiva, připraveného kolegyní Evou Štíbrovou z hostitelského muzea. Byly prodiskutovány otázky návštěvnosti muzeí a jimi pořádaných vý-

stav v roce 2005 současně s plány výstav na rok 2006. Období kolem vánoc je ve většině muzeí věnováno vánočním výstavám či dětským programům s vánoční tematikou nebo vánočním trhům, které přivádějí do muzeí zvýšený počet návštěvníků. Dále se členové kolegia věnovali otázkám přijímání darů do muzeí a okruhu předmětů či fondů, které jsou nejčastěji předmětem darování, vyměňovali si zkušenosti s prací s dárci i s vnitřními legislativními předpisy, které přijímání darů v jejich institucích upravují. Vyměnili si své poznatky z příprav rozpočtů na rok 2006 v jednotlivých krajích a dohodli se, že příští výjezdní zasedání se uskuteční v Městském muzeu ve Zbirohu a případně se v červnu sejdou na hradě Jimlín u Loun.

Miroslava Šandová,
Muzeum dr. B. Horáka v Rokycanech

Konference komise konzervátorů a restaurátorů v Plzni

Konzervátorsko-restaurátorská konference se uskutečnila v metropoli západočeského kraje Plzni, v termínu 6.–8. září, za finanční podpory Českého výboru ICOM a Plzeňského kraje. Na přípravě konference se podílela komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů (KRP) při AMG, Technické muzeum v Brně a Západočeské muzeum v Plzni. Konference se zúčastnilo 212 účastníků z České republiky a 8 zahraničních hostů (2 z Chorvatska, 5 ze Slovenské republiky a 1 z USA).

Zázemí pro uspořádání konference včetně ubytovacích kapacit poskytla Západočeská univerzita v Plzni. Přednášky byly prezentovány v aule vybavené nejmodernější audiovizuální technikou, nově zbudovaného kampusu univerzity. Přilehlé prostory auly byly využity k posterové prezentaci konzervátorských prací, prodeji odborné literatury

a prezentaci firem dodávajících materiály pro potřeby konzervátorů a restaurátorů.

Program konference zahrnoval 29 příspěvků, sestavených do tematických celků, které uváděli a moderovali specialisté pro daný obor. Nejpočetněji byly zastoupeny přednášky pojednávající o konzervování a restaurování kovů (průzkum a restaurování středověkých nožů, degradace stříbrných předmětů z archeologických nálezů, materiálový průzkum a konzervace kovových nálezů z doby bronzové, restaurování sloupu s kovovou plastikou případně konzervování a restaurování povrchových úprav na železe), silikátů (průzkum dvojitěného skla, přemístění mozaiky, průzkum přípravy vápenných malt) a aplikaci přírodovědných metod (identifikace pojiv hmotnostní spektrometrií MALDI-TOF, aplikace počítačové tomografie, metody používaných při identifikaci pravosti uměleckých děl atd.).

Další referáty byly věnovány preparaci unikátního otisku karbonské plavuně, konzervování dřeva (restaurování barokní skříně), restaurování rukopisu s železodubněnkovým inkoustem, degradaci kůže, záchraně archeologických artefaktů poškozených ropnou havárií a problematice klimatických podmínek v depozitářích.

Poslední tématický okruh přednášek se zabýval profesí a vzděláváním konzervátorů. V rámci tohoto bloku byly prezentovány přednášky pojednávající o nakládání s nebezpečnými chemickými látkami, představen bakalářský studijní program konzervování na VŠCHT v Praze a projekt výstavby Metodického centra konzervace – specializovaného konzervátorsko-restaurátorského pracoviště v Technickém muzeu v Brně.

Nedílnou součástí semináře byly i odborné exkurze. Účastníci konference měli možnost navštívit Státní zámek Kozel, Muzeum na demarkační čáře v Rokycanech, Muzeum dr. B. Horáka a vodní hamr v Dobřívě.

Konference konzervátorů-restaurátorů, jejíž tradice započala již v roce 1992, vytváří podmínky pro prezentaci nejnovějších výsledků a poznatků z oblasti ochrany předmětů kulturního dědictví. Interdisciplinární charakteristika oboru konzervování-restaurování vyžaduje spolupráci řady vědních disciplín. Proto i odborný program reflektoval tento trend a byly do něj zařazeny nejen příspěvky pojednávající o konkrétních konzervátorsko-restaurátorských zásadách, ale také příspěvky seznamující s využitím nejnovějších přírodověd-

ných metod a s pracemi vyžadujícími mezioborovou spolupráci specialistů.

Tato mezioborová spolupráce přináší zcela nové pohledy na problematiku konzervování i na interpretaci zkoumaných jevů. Jako příklad lze uvést výzkum archeologických nálezů s pravěkými otisky prstů na různých materiálech jako jsou kovy, keramika, kámen atd. Jejich dokumentace a vyhodnocení za použití nejnovějších přírodovědných metod (paleometalurgická analýza kovů, paleogenetický výzkum pomoci stanovení DNA atd.) v rámci multidisciplinárního výzkumu umožní získat kvalitativně nové poznatky jako jsou údaje o příbuznosti, pohlaví, stravovacích návycích nebo migraci lidské populace, která byla s těmito archeologickými nálezy v kontaktu.

Konference vytváří ojedinělé podmínky pro pravidelné setkávání konzervátorů-restaurátorů i pracovníků z příbuzných profesí z ČR i zahraničí, umožňující účastníkům průběžně doplňovat znalosti a tím zvyšovat jejich odbornou kvalifikaci. Účast zahraničních konzervátorů umožňuje porovnávat úroveň konzervátorsko-restaurátorských prací a sledovat vývojové trendy oboru konzervování a restaurování v zahraničí. Značný význam má i výměna sborníků z konference za odbornou literaturu vydávanou renomovanými konzervátorskými institucemi jako jsou Getty Conservation Institute v USA a Svaz restaurátorů (Verband der Restauratoren) v Německé spolkové republice.

Jaromír Hladík,
Technické muzeum v Brně

Komise pro militaria se sešla v Brně

Komise pro militaria svolala na den 15. listopadu 2005 do prostor Moravského zemského muzea v Brně pracovní setkání muzejních pracovníků, kteří se aktivně zabývají širokou problematikou militarií.

Dopolední přednášková část začala příspěvkem hostů, zástupců Policie ČR, kteří v krátkosti shrnuli podmínky pro nabytí, držení, ukládání a vystavování zbraní, podle současného zbrojního zákona. Muzejníci se dotazovali průběžně, spíše ke konkrétní problematice podložené vlastní zkušeností. Dále se hovořilo o funkci zbrojíře u muzejní instituce, zřízení zbrojní licence a o praktickém zabezpečení depozitářů trezorovými dveřmi s atestem včetně zámků, který může vydat pouze specializovaná firma.

Ožehavé téma, které se také projednávalo jsou delaborace (zneschopnění) palných zbraní. Dříve provedené, před úpravou nového zákona, jejich platnost a jestli jsou nutné další úpravy, protože nové prověření zbraní a vystave-

ní potvrzení o delaboraci oprávněnou firmou by zcela jistě nadměrně zatížilo muzejní finanční rozpočty.

Dalšími přednášejícími dopoledního bloku byli profesionální archeologové, kteří hovořili o amatérské archeologii pomocí detektoru kovů, porušování zákona o kulturních a historických památkách. Diskutovalo se o problému narušování lokalit nekontrolovanou, amatérskou činností, bez přítomnosti archeologa. Problematika se také týká letecké archeologie a kosterních pozůstatků vojáků nalezených na bojištích.

Po obědě v restauraci na hradě Špilberk následovala prohlídka kvalitního depozitáře zbraní Muzea města Brna a expozic. Pracovní setkání bylo sympatické svou konkrétností a mělo spád.

Petr Moudrý
Vojenský historický ústav Praha

Zprávy, aktuality, informace

Záchrana a výzkum židovských památek na Tachovsku

Museum Českého lesa v Tachově organizuje od roku 2002 rozsáhlý program záchrany a podrobné dokumentace židovských památek ve svém zájmovém území (bývalý okres Tachov). Do našich dnů se zde zachovalo 13 židovských hřbitovů, 5 synagogálních budov, 4 fragmenty synagogálních budov, jeden rabinský dům, zbytek jedné mikve a nejméně 10 urbanisticky patrných ghett, židovských ulic nebo jejich fragmentů.

Zajímavou zvláštností židovského osídlení Českého lesa byla existence mnoha samostatných vesnických židovských obcí i v nevelkých a vzájemně nepřilíhající vzdálených vsích. S tímto jevem souvisí i relativně hustý výskyt židovských hřbitovů, a to i přesto, že ne každá obec měla vlastní hřbitov. Nejstarší hřbitov existoval pravděpodobně již v roce

1331, nejstarší dochovaný čitelný náhrobek pochází z roku 1600, poslední hřbitov byl založen roku 1933.

Dokumentace každého hřbitova, prováděná naším museem, zahrnuje vypracování polohopisného plánu hřbitova, vyfotografování každého náhrobku (nebo alespoň jeho zbytku), opis a překlad všech čitelných epitafů a konečně sumarizaci takto získaných demografických údajů (jméno pohřbeného, popř. jeho příbuzných, datum úmrtí, domovská lokalita, příslušnost ke kohanitskému nebo levitskému rodu).

Stav většiny židovských hřbitovů byl donedávna značně neutěšený, mnohé náhrobky byly rozkradeny a použity jako stavební materiál, plocha mnohých hřbitovů byla vyplněna neprostupnou sukcesní vegetací a tlejícími kmeny odumřelých dřevin.

Před započítáním vlastní dokumentace je tedy nutno uvést hřbitov do "dokumentovatelného" stavu. Rozpočtová pravidla našeho musea (zřízeného Plzeňským krajem) však nedovolují hradit takovéto údržbové práce z běžného rozpočtu musea. Jsme proto nuceni hledat jiné zdroje financování (zejména dotace a příspěvky různých donátorů), abychom byli schopni výše zmíněnou dokumentaci provést.

Naprostu bychom se neobešli bez obětavé a nezištné pomoci dobrovolníků. Ti se rekrutují především z členů Českého svazu ochránců přírody (ČSOP) nebo místních kulturních spolků.

Například v roce 2004 pracovalo na opravě pořejevského židovského hřbitova 15 dobrovolníků po dvě neděle, za což jim bylo dohromady vyplaceno pět tisíc korun. Zanedbaný a neprostupný hřbitov v Novém Sedlišti opravovali dobrovolníci od jara do podzimu 2005 za polovinu částky, o jakou bylo původně požádáno (obdrželi celkem 25 tisíc korun z Nadace Občanského fóra). Hřbitov v Dlouhém Újezdě opravili dobrovolníci za 19 tisíc korun (příspěvek od židovských rodáků z Tachova, žijících v Severní Americe).

Údržbové práce spočívají ve vyklizení a odvozu mrtvé dřevní hmoty, výřezu náletových dřevin (ponechávají se vzrostlé stromy), nátěru pařezků herbicidem k zamezení další sukcese, popř. vyklizení odpadků, vztyčování povalených náhrobků a vykosení celé plochy hřbitova.

Všichni pracovníci, provádějící údržbové práce, jsou seznámeni se zásadami pro pobyt a činnost na židovských hřbitovech. Zásady byly konzultovány s halachickými Židy. Dodržování těchto zásad je kontrolováno naším museem a odpovědnými zástupci provádějící organizace.

Z podnětu našeho musea byla dosud provedena oprava těchto hřbitovů:

Pořejev (r. 2003, práce provedli dobrovolníci z ČSOP),

Telice (r. 2004, hřbitov je ve správě Matana a.s., která údržbu objednala a hradila, práce provedli členové ČSOP),

Nové Sedliště (r. 2005, na údržbu hřbitova byl získán příspěvek z Nadace Občanského fóra, práce provedli členové ČSOP),

Dlouhý Újezd (r. 2005, údržbu hradil nadační fond Zecher z příspěvku tachovských rodáků ze Severní Ameriky, práce provedli členové Kulturního spolku v Bernarticích).

Místní obce pečují o hřbitovy Kořen (rekonstrukce v r. 2004, obecní úřad Olbramov), Chodová Planá 1 a 2 (rekonstrukce v r. 2002, obecní úřad Chodová Planá, ve spolupráci se sdružením Sühnezeichen), Svojsín (rekonstrukce v r. 2003 a 2004, k.ú. Řebří, obecní úřad Svojsín), Stříbro (městský úřad Stříbro, ve spolupráci se ŽO Plzeň) a Tachov (městský úřad Tachov).

Z podnětu místních obcí bylo zahájeno řízení o prohlášení za kulturní památku u hřbitovů Tachov, Kořen a Svojsín, z podnětu našeho musea a NPU v Plzni dále u hřbitovů Stráž a Pořejev.

Vynikající a pro náš výzkum mimořádně cenná je odborná spolupráce se Židovským museem v Praze, Evangelickou teologickou fakultou UK v Praze, universitou v Tübingenu, SBH Matana a Židovskou obcí v Plzni.

Dosud jsme vyhotovili kompletní textovou a fotografickou dokumentaci hřbitovů Stříbro, Stráž, Kořen, Pořejev a Svojsín (včetně registrů). Nyní probíhá zkrácená dokumentace tachovského hřbitova pro potřeby prohlášení hřbitova za kulturní památku.

Fotodokumentaci náhrobků jsme dále vyhotovili na hřbitovech Tachov a Chodová Planá 2 (starý hřbitov), v roce 2006 pokračuje fotografování hřbitovů Telice, Nové Sedliště a Dlouhý Újezd.

Geodetické zaměření polární metodou (podklad pro polohopisný plán) bylo provedeno na objednávku na hřbitovech Bezdružice, Dlouhý Újezd, Kořen, Nové Sedliště, Pořejev, Svojsín a Telice. Na hřbitovech Chodová Planá 2, Stráž, Stříbro a Tachov jsme připravili podklad pro polohopisný plán vlastními prostředky (pro jednoduchý půdorys bylo možné zaměření ortogonální metodou). Polohopisné plány jsou vyhotoveny pro všechny hřbitovy (s výjimkou hřbitova Bezdružice, kde počítáme s vykreslením plánu dle aktuálního stavu po rekonstrukci hřbitova).

Výsledky naší výzkumné a dokumentační činnosti jsou průběžně poskytovány Židovskému museu v Praze, SBH Matana, ŽO Plzeň, místním obcím, popř. příslušníkům židovských rodin z Tachovska, žijícím v zahraničí (USA, Francie) a některým dalším zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Mimořádně důležitá je výchova a vzdělávání mladé generace. Na podzim 2005 proběhl již třetí seminář základů hebrejštiny, židovské kultury a epigrafiky a biblických souvislostí pro studenty tachovského gymnázia. Několik nejnaděnějších absolventů semináře s námi spolupracuje při dalším výzkumu. Pěstuje se tak dobrý vztah mladé generace nejen k židovským památkám, ale i ke studiu bible a k vědě všeobecně.

V roce 2006 se počítá s opravou ŽH Bezdružice a Stráž. Pokračuje samozřejmě spolupráce se Židovským museem v Praze, pro něž mj. zajišťujeme vyhotovení polohopisných plánků některých středočeských židovských hřbitovů. Zamýšlíme archeologický průzkum areálu bývalé synagogy a rabínského domu v Tachově.

Václav Chvátal,
Museum Českého lesa v Tachově

Nejstarší a jedinečný dochovaný vodní mlýn v Čechách nedaleko od Strakonice

Zastupitelstvo Jihočeského kraje schválilo dne 1. března odkoupení jedinečné technické památky, vodní mlýn v Hoslovicích, do vlastnictví Jihočeského kraje s tím, že předalo tento majetek do správy Muzea středního Pootaví, které je jím zřizováno. *Nemovitá kulturní památka je evidovaná v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek pod číslem 03-5968.*

Ve zvláště krásné šumavského Podlesí, přibližně 17 kilometrů od Strakonice směrem jihozápadním, se rozkládá obec Hoslovice. V její spodní části u potoka stojí tři stavby, jejichž návštěva jakoby nás přenesla do dob dávno minulých. Areál unikátního hoslovického mlýna tvoří původní

mlýnice s obytnou částí, chlěvy s kolnou a stodola, všechny kryté došky, roubené či zděné ze smíšeného zdiva. Patří k němu také rybníček s náhonem, sad a louky.

Obytný dům s mlýnicí je rozložitý patrový stavení téměř čtvercového půdorysu o rozměrech asi 12 x 16 metrů. Široká valbová střecha o nízkém sklonu je krytá došky. Obvodové konstrukce jsou zděné kamenné, obytná část, patrové komory a šalanda sroubeny z mírně přitesaných trámů. Stropy jsou povalové, v mlýnici je strop ze širokých fošen. Ze vstupní síně je přístup do čtyř prostor. Černá kuchyně je přizpůsobena otopnému systému se sporákem, který s pecí vévodí sousední světnici, v níž se dochovalo vybavení z 20.

let minulého století a dřevěná podlaha ze širokých prken. Další skladový prostor (lednice) má povalový strop a podlahu z udusané hlíny. Mlýnice v levé části se zachovala se vším pomocným vybavením a používaným nářadím. Významné a unikátní je, že je zde k vidění jednoduché české složení s jedním mlýnským kamenem, násypkou a ostatními potřebnými součástmi.

Dvůr areálu mlýna uzavírá vedle brány obdélná zděná kamenná budova chlévů se sedlovou střechou krytou došky. Prostor chléva je sklenut třemi poli pruské placky do pasů. Na chlév navazuje kolna pro vozy a zemědělské stroje a nářadí. Podstřeší bylo využíváno jako seník. Ke střední části dvorního průčelí chlévů jsou přistavěny ojedinělé roubené prasečí chlívky.

Za mlýnem na svahu stojí průjezdná stodola obdélného půdorysu o rozměrech 17 x 6 metrů. Sedlová střecha s bedněnými štíty je opět kryta došky. Obvodové konstrukce jsou částečně kamenné a částečně roubené, za stodolou se dochovala konstrukce žentouru s upraveným pozemkem. Mlýn byl poháněn vodou, přiváděnou vantroky z malého rybníka. Toto zachovalé vodní dílo zajišťované příkrým náspem a hrází se nachází bezprostředně nad mlýnem. Náhon je asi 150 metrů dlouhý a začíná nad jezem u potoka.

Vzhledem ke středověkému původu vsi Hoslovice (podle písemných zmínek již existovala v roce 1352) mlýn v místě stával již v této době. První písemně doložená zpráva je z Berní ruly z roku 1654. V ní je uvedeno, že zde byl „mlýn o jednom kole a 16 strychů pole“ a osedlým byl Tomáš Mlynář. Tuto dataci potvrzuje letošní dendrochronologický průzkum. Stromy, použité v konstrukci stropu sýpky, byly pokáceny v letech 1568 až 1569. Je tedy nepochybné, že

mlýn stával v tomto místě již před více než čtyřmi sty lety.

Zmínka o mlýnu o jednom kole se objevuje později ještě v Tereziánském katastru z roku 1748 a ve sčítání lidu v roce 1905. Mlýn byl stále v provozu, vlastníci, bratři Harantovi, ještě koncem 70. let osadili nový hřídel mlýnského kola a s mletím končili asi před dvaceti lety.

Výjimečný byl způsob života posledních vlastníků, kteří se od padesátých let izolovali od společnosti. Odmítli veškerý technický pokrok, proto poslední dochovanou technickou úpravou je žentour, poháněný voly, za stodolou. V areálu zakonzervovali tradiční venkovský způsob života – není zavedena elektřina, chybí sociální zařízení, obytné místnosti tvoří malou část budovy. Díky tomu je mlýn včetně dalších staveb a pozemků v autentickém stavu tak, jak jej znali obyvatelé Hoslovice a okolí po staletí.

Mlýn by se kromě záchrany jedinečné kulturní a technické památky mohl stát velkou atrakcí a dalším lákadlem pro turistický ruch. Záměrem strakonického muzea je jeho celková obnova a uvedení mlýna do provozu, včetně revitalizace rybníka a mlýnského náhonu. Vzhledem k přilehlým pozemkům počítáme i s umístěním drobného hospodářského zvířectva. Areál s dobovým autentickým zařízením bude tak vhodný pro ukázky tradičních řemesel, zemědělské výroby a místního zvykosloví (masopust, velikonoční obchůzky, posvícení, Vánoce).

Vzhledem k tomu, že Jihočeský kraj jako jediný v ČR nemá svůj historický skanzen, je to jedinečná příležitost k jeho založení.

Ivana Říhová,
Muzeum středního Pootaví, Strakonice

Připravuje se (semináře, konference)...

Mezinárodní konference „Kde se pivo vaří“

Národní zemědělské muzeum (NZM) ve spolupráci s předními odborníky v oborech chmelařství, sladovnictví a pivovarství pořádá mezinárodní konferenci „Kde se pivo vaří“, která se koná dne 23. března 2006 od 9:00 hodin v konferenčním sále Národního technického muzea, Kostelní 42, Praha 7-Letná, v těsném sousedství NZM.

Jednotlivé příspěvky jsou zaměřeny na historii výše jmenovaných oborů v českých zemích, na Slovensku a v Polsku, zabývají se historií českých a moravských pivovarů, jejich architekturou, technologií zpracování chmele a výroby piva.

Konference je součástí širších odborných a kulturních aktivit, kterými NZM v posledním půl roce prezentuje dějiny pivovarství, sladovnictví a chmelařství v českých zemích. Od 26. 9. 2005 do 31. 3. 2006 je zde otevřena velká výstava „Kde se pivo vaří...“, která představuje vývoj těchto oborů v českých zemích, od 10. ledna do 15. března 2006 probíhá v muzeu soutěžní „Festival TV reklam piva“.

Přihlášky na konferenci je možné získat na www.nzm.cz nebo u Mgr. Lucie Dolanské; NZM, Kostelní 44, 170 00, Praha 7, tel. 220 308 373, e-mail: lucie.dolanska@nzm.cz.

Termín pro registraci přihlášek je do 17. 3. 2006.

Marie Buňátová

František Bartoš – Dialektolog, pedagog a národopisec

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Knihovna Františka Bartoše ve Zlíně ve spolupráci s Českou národopisnou společností, Ústavem evropské etnologie MU Brno, Etnologickým ústav AV ČR a s Ústavem pro jazyk český AV ČR vás srdečně zvou na interdisciplinární konferenci u příležitosti stého výročí úmrtí dialektologa, pedagoga a národopisce Františka Bartoše (1837–1906).

Uspořádání konference, která proběhne ve Zlíně 25.–26. dubna 2006, inspirovalo století, které uplynulo od

jeho smrti. V něm se prokázala jak životnost podstatné části Bartošova díla, tak stálá aktuální potřeba toto dílo studovat a zpřístupňovat.

Předpokládáme, že konference vytvoří optimální podmínky pro prezentaci nových poznatků a pro zařazení Bartošova díla z hlediska rámce dosavadních výzkumů jednotlivých vědních oborů, k jejichž vývoji přispěl. Uspořádáním tohoto mezioborového setkání pokračuje Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně v naplňování programu, jehož

základ byl položen na Konferenci československých etnografů a folkloristů, která zde proběhla u příležitosti jubilea Františka Bartoše před čtyřiceti lety.

Hlavní referáty

PhDr. Zuzana Malcová, Mgr. Michal Beneš, CSc.: Mezinárodní a státní aktivity k uchování a rozvoji lidové kultury v ČR; PhDr. Karel Pavlišťík, CSc.: Naše bartošovská bilance (mezi dvěma konferencemi); prof. PhDr. Richard Jeřábek, DrSc.: Dílo Františka Bartoše v českém národopise; PhDr. Martina Pavlicová, CSc., Mgr. Lucie Uhlíková, Ph.D.: Doboové reakce na dílo Františka Bartoše; prof. PhDr. Dušan Holý, DrSc.: Resumé o neuskutečněné reedici Bartošových písno-

vých sbírek; prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc.: František Bartoš a slovní zásoba nářečí na Moravě; PhDr. Stanislava Kloferová, CSc.: Bartošova Dialektologie moravská a Český jazykový atlas; PhDr. Jana Obrovská, PhDr. Iva Kolářová, CSc.: Klasifikace morfologických a syntaktických jevů v učebnicích F. Bartoše ve světle gramatického učiva v současných učebnicích.

Předběžné přihlášky zašlete **do 20. 3. 2006** na adresu: Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Soudní 1, 762 57 Zlín nebo e-mailem: a.prudka@muzeum-zlin.cz (podrobné informace dostanou přihlášení aktuálně).

Alena Prudká

Přihláška na konferenci František Bartoš – Dialektolog, pedagog a národopisec		
Jméno, příjmení, titul:		
Adresa:		
Telefon:	Fax:	E-mail:
Předběžný název příspěvku:		
Požaduji ubytování 25.–26.4.2006	Ano - Ne	

Diskuse

Jsou muzea draze placeným vetešnictvím?

Ta slova v názvu mého článku lze skutečně čas od času slyšet, a to i na velmi oficiálních jednáních a bez otázky. Sám jsem je slyšel za uplynulých 15 let už vícekrát, vždy z úst veřejně činných osob, naposledy před několika týdny. Muzejní obec by mělo zajímat, proč se to děje, vždyť slova, která degradují význam muzeí, se zavrtávají jako přísloveční červíci do povědomí veřejnosti a v konečné fázi spoluvytvářejí obecné mínění o muzeích. Je-li toto mínění pro muzea nepříznivé, promítne se to dříve nebo později a více či méně do konkrétního rozhodování o muzeích, do návštěvnosti, ovlivní to ochotu uvolňovat finanční prostředky na provoz a činnost muzeí atp. Pokusím se proto hledat odpověď na otázku, proč je význam muzejních sbírek stále znovu a znovu snižován přirovnáním k vetešnictví, a třeba i vyvolat na toto téma širší diskusi. Nejčastější odpovědí je, že autor takového přirovnání o muzeích nic neví, kdoví, kdy byl v nějakém muzeu naposledy, bude to asi člověk veskrze nekulturní. Taková odpověď je také nejjednodušší. Není v ní však obsažena žádná reflexe vlastní viny na „nekulturních“ výrociích o muzeích a je to odpověď zpravidla nepravdivá. Těch dehonestujících výroků se totiž většinou dopouštějí lidé, které za nekulturní rozhodně nelze ani považovat. Pravda, obvykle nejde o pravidelné návštěvníky muzea, ale těch bývá v populaci tak kolem 20%, takže to nemůže být kritériem „nekulturnosti“. Abychom se tedy dopátrali odpovědi na naši otázku, musíme předpokládat, že autoři výroků o muzeu-vetešnictví pro ně mohou mít velmi pádné důvody, které stojí za vážné zamyšlení. Například:

1. Ovlivnění vlastní zkušeností z minulosti

V české populaci je stále spousta těch, kteří odvozují své vlastní zkušenosti s muzeem od povinných školních návštěv „budovatelských“ muzejních výstav a nudných, „vývojových“ expozic se spoustou prapodivných předmětů, o jejichž smyslu je nikdo neprosvědčil. Tito lidé se možná právě proto nestali pravidelnými návštěvníky muzeí a nemohli tudíž zaregistrovat změny, které se za posledních pat-

náct let i v českém muzejnictví uskutečnily anebo prostě patří k těm 80% populace, do jejichž životního stylu návštěvování muzeí nepatří.

Některé z těchto lidí však nicméně jejich profesní kariéra přivede do situací, kdy jsou povoláni k tomu, aby se k muzejnictví a muzeím vyjadřovali nebo dokonce o věcech muzejních rozhodovali (úředníci, ministři, hejtmané, poradci, asistenti, zastupitelé, poslanci, senátoři...). Jsou při tom, pochopitelně, svou osobní zkušeností ovlivněni. Jen někteří se snaží vytvořit si o muzeích aktuální představu, ale ani to nemusí být důvodem k tomu, aby své mínění o muzeích přehodnotili, z důvodů uvedených níže.

V české populaci je ještě víc těch, kteří mají – vlivem prostředí (režimu), v němž vyrůstali – deformovaný vztah k historii, ke kulturním hodnotám atp. Chybí zde ono „kulturní niveau“, které samo o sobě formuje nejen názory, ale i jejich vyjadřování. Jsme ve stádiu permanentních změn a permanentního hledání sebe samých, v němž se možná častěji než jinde nosí snaha „hledat nahé krále za každou cenu“, být tím, kdo se nebojí říct – podle svého mínění – pravdu, byť třeba krutou, rozbít mýty a staré pořádky. To je jistě dobře, pokud následuje adekvátní reakce těch, kdo vidí, že jde o mýty a staré pořádky pouze domnělé – a mají stejnou odvahu.

2. Ovlivnění vlastní zkušeností aktuální

Pojďme nyní na exkurzi do muzea s člověkem, který není pravidelným návštěvníkem muzeí a má o muzeích na základě vlastní zkušenosti z minulosti nelichotivé mínění, ale má se z titulu své funkce či pracovní náplně k muzeím vyjadřovat nebo o nich dokonce rozhodovat, a proto si chce své představy o muzeích aktualizovat. Jako „nenávštěvník“ muzejními výstavami obvykle jen „proběhne“ a příliš neposlouchá řeči muzejníků o tom, jak jsou ty výstavy úžasné (bodejť by si je nechválili!). To, co ho ale nepochybně zaujme je *depozitář*. Jednak proto, že v něm třeba ještě nikdy nebyl, a jednak proto, že ho zajímají ty tisíce (desetitisíce, statisíce,

miliony...) věcí, z nichž většina nikdy vystavena nebyla a ani nebude, ale je přesvědčován, že jejich uchování je nezbytné, protože se jedná o velevýznamné kulturní dědictví a je proto třeba depozitář modernizovat, případně postavit za velké peníze nový. Hned při vstupu se totiž dozví, kolik předmětů je v depozitáři uloženo, a většinou i to, že nevyhovujícím způsobem a „je třeba s tím něco udělat!“ Proto zvětší pozornost a velmi záleží na tom, co uvidí a uslyší během své návštěvy dále. Možnosti jsou různé.

3. Depozitář vetešnictvím skutečně je nebo tak alespoň na první pohled vypadá

Ruku na srdce – některé depozitáře skutečně „vetešnictvím“ jsou. Zvláště v menších muzeích bývají nejcennější sbírkové předměty vystaveny v expozicích a v depozitářích je uložen „ten zbytek“. Navštíví-li „naš člověk“ depozitáře více muzeí, nemůže mu také uniknout, že tam jsou uloženy předměty stejné nebo velmi podobné. Důvody uchování některých mu ani muzejník nedokáže vysvětlit. Jde totiž o „dědictví předků“ (rozuměj lidí bez speciálního vzdělání), kteří před mnoha desítkami let začali shromažďovat „věci starobylé“ bez jakékoliv koncepce, převážně z darů občanů, později třeba z různých konfiskací, přebíráním významných, ale i zcela bezvýznamných pozůstalostí atp. Vyčítat jim to nelze. Naopak, ještě, že to udělali, jinak by se některé věci nenávratně ztratily. Jenže něco se povedlo velmi, něco jakž takž a něco se nepovedlo vůbec. Navíc se muzejníci, ať dobrovolní či později placení, v muzeu střídali, ornitologa nahradil entomolog, archeologa etnograf a historika numismatik a každý se snažil rozšiřovat nebo dokonce založit „sbírku svému srdci milou“. Tento přístup byl pak zaštitěn tím, že povytce se u nás jedná o muzea vlastivědná, takže pod společného jmenovatele sbírkotvorné činnosti, jímž je vztah k určitému území, se vejde takřka cokoliv. Nikdo nikdy nenašel odvahu ani chuť sbírku revidovat a výsledkem je často trochu kuriózní soubor věcí. Ještě horší je ale to, když ani sbírkotvorná činnost současná neprobíhá na základě nějaké koncepce (o tom níže). „Naš člověk“ je tak ve svém mínění o muzeu jen utvrzen.

Ještě častější jsou případy, kdy v depozitáři sice jsou skutečně cenné sbírky, systematicky tvořené, ale *dojem je zcela jiný*, takže je obtížné o kvalitě sbírky na základě krátké návštěvy „našeho člověka“ přesvědčit. Může jít o depozitář zastaralý, nevyhovující, neodpovídající prostorově počtu uložených předmětů, nevybavený vhodným mobiliářem a příčinou tohoto stavu bývá nejčastěji nedostatek financí. Často jde ale o depozitář vcelku vyhovující, kde jsou ale sbírkové předměty naskládány bez ladu a skladu, jsou nechráněné proti prachu, jehož vrstva na všech předmětech svědčí o tom, že je už dlouho nikdo k ničemu nepotřeboval, a předmětům evidentně není věnována žádná zvláštní péče, což je v rozporu s tvrzením provázejícího muzejníka, že sbírka má „nevyčíslitelnou“ hodnotu.

V obou případech se „naš člověk“ ve svém nelichotivém mínění o muzeu opět jen utvrdí.

4. Chybí koncepce sbírkotvorné činnosti

Je pravda, že psaní koncepcí není v muzejnictví příliš populární. Je to pochopitelné, protože práce se sbírkou je natolik komplikovanou a hlavně nikdy nekončící a pracnou činností, že muzejník zpravidla vychází z toho, že velmi dobře ví, co má, resp. musí dělat a obvykle to ani nestihá, takže proč se rozepisovat o tom, co by se dělat mělo. O sbírkotvorné činnosti to platí dvojnásob. Každý(?) kurátor přece dobře ví co sbírat a stejně na to nemá a nebude mít peníze, tak proč se zdržovat nějakou koncepcí. To je ale hned několikanásobný omyl!

Je-li ponecháno jen a jen na kurátorovi, co bude muzeum sbírat, i v době plně profesionalizovaných muzeí každý bude mít tendenci sbírat věci „jeho srdci milé“, jako tomu bylo v minulosti. Fluktuaci kurátorů nelze vyloučit, takže hro-

zí nebezpečí, že sbírky budou i nadále tvořeny na principu „jak se sejdou lidi“. Pouze existence střednědobé koncepce je zárukou, že kurátor bude omezen ve své snaze přizpůsobovat akvizice (a tedy sbírku) sobě, ale naopak charakter sbírky bude jeho práci vymezovat, svou iniciativu bude rozvíjet v nějakém rámci.

Koncepce je nástrojem, jímž je každá akvizice poměřována a kdykoliv je možné nahlédnout, zda se akviziční činnost neubírá nějakou slepou uličkou. Koncepce, přijatá na základě odborné analýzy sbírky a na základě konsensu také eliminuje možné rozpory mezi kurátory a managementem muzea a kurátorům dává jistotu, že jejich snaha o doplňování sbírky v rámci koncepce nebude moci být jednoduše odmítnuta s tím, že „si vymýšlejí“.

Existence kvalitní koncepce sbírkotvorné činnosti je nezbytným nástrojem pro *vyřazování sbírkových předmětů ze sbírky*. Eliminuje totiž prosazování ryze subjektivních názorů, ať už kurátorů nebo managementu. Tím spíše, když realizaci koncepce sleduje nezávislý poradní sbor pro sbírkotvornou činnost, jehož členy jsou převážně odborníci, kteří v muzeu nejsou zaměstnáni.

Zpracovávání koncepce vede k *zamyšlení nad sbírkotvornou činností*, je třeba ji totiž *zdůvodnit*, což nesporně přispívá ke kvalitě činnosti muzea, a také *zformulovat*, což přispívá k utřídění myšlenek.

Koncepci je třeba *zveřejnit, včetně onoho zdůvodnění, proč je v ní uvedeno to a ne ono*. Ve většině muzeí je tvorba a správa sbírek hrazena z veřejných rozpočtů a veřejnost má tudíž právo vědět, na co a proč právě na to jsou peníze využívány.

Koncepce by měla být schválena nebo alespoň vzata na vědomí zřizovatelem muzea. Tento akt je stvrzením konsensu o vynakládání finančních prostředků v zájmu nejen zkvalitňování doplňování sbírky, ale také v zájmu jejího uchování a správy, mezi vlastníkem a správcem sbírky.

Vrátím-li se k návštěvě „našeho člověka“ v depozitáři, byť třeba se sbírkovými předměty vzorně uloženými a hodnotnými, je obtížné ho během krátké chvíle sebekrásnějšími slovy přesvědčit, že sbírka je kvalitně *tvořena*, nelze-li doložit, že se tak děje na základě odborně připravené koncepce, do níž měli co mluvit i odborníci mimo muzeum (poradní sbor) a koncepce byla schválena (vzata na vědomí) zřizovatelem, který zastupuje vlastníka sbírky. Že se tudíž *ví*, co se slovem „kvalitně“ míní. Improvizované a nepřesvědčivé odpovědi na – podle zpravidla značně zaskočeného muzejníka nepatřičně banální – otázku, proč že muzeum sbírá právě to a nikoliv ono, často opět „našeho člověka“ utvrdí v tom, že „si tam každý sbírá a za státní, krajské nebo obecní peníze nakupuje, co chce, je to takové drahé vetešnictví“.

5. Netaktická (a nesprávná) sebezprezentace muzeí a muzejníků

Na toto téma jsem již několikrát psal. Muzejníci sami sebe stále tvrdošijně prezentují téměř výhradně jako „ochránce a ošetřovatele“ tisíců (desetitisíců, statisíců, milionů...) sbírkových předmětů a za tuto funkci se domáhají vděku (uznání, vyšších platů...), aniž by vysvětlovali proč je to „oprašování“ tak důležité. Jako by bylo nepatřičné se na to ptát, jako by to každý musel(!?) vědět. Maximálně – s nelibostí v hlase – uvedou, že jde přece o „kulturní dědictví nevyčíslitelné hodnoty“. Jenže na to, co to je to „kulturní dědictví“ se nikdo neptá v případě hradů, zámků, katedrál, Vyšehradského kodexu, Věstonické Venuše či maximálně sbírek národních muzeí a galerií. V souvislosti se sbírkami stovek dalších muzeí, z nichž některá se laikům musí jevit jako „vetešnictví“, i když jím nejsou, už ta otázka visí ve vzduchu a nelze tedy na ní neodpovídat. To ale muzea přesvědčivě stále neumějí. Snad z obav, že „lid obecný“ je snad schopen pochopit tu obrovskou práci s omračujícím počtem „starožitností“, ale nebyl by schopen pochopit *smysl* těch sbírek, který spočívá v tom, že jsou zdrojem poznatků

o přírodě, společnosti i o nás samých, bez nichž není myslitelná konkurenceschopnost společnosti. Proto ani nefikají, že muzejník není tím „oprašovatelem věcí starobylých“, ale kvalifikovaným profesionálem, který dokáže ten zdroj tvořit, poznatky z něj získávat, předávat je veřejnosti a přispívat tak k prosperitě společnosti. Že muzea jsou významnými institucemi při přenosu oněch obecně kulturních hodnot z generace na generaci. Možná, že se muzejníci i obávají toho, že by se pak veřejnost mohla začít ptát, jak muzea tak závažný úkol plní, zda se v nich přece jen pořád ještě povytce nerealizují jen individuální sběratelské, případně vědecké ambice muzejníků, jejichž výsledky jsou určeny pouze pro „zasvěcené“. A tak dále při argumentaci šermují neuvěřitelnými počty sbírkových předmětů (jako kdyby ten počet byl sám o sobě zárukou jejich smyslu!?) a nevyčíslitelnými hodnotami. Jako by si neuvědomovali, že i „nevyčíslitelná hodnota“ se může jevit jako hodnota nulová, nedokážeme-li vysvětlit, k čemu ji potřebujeme a co by se stalo, kdyby se náhle od všech depozitářů na světě poztrácely klíče.

6. Chybí systematická komunikace s „nenávštěvníky“ muzea

Také o tomto problému jsem už vícekrát psal, ale v souvislostech tohoto článku je jeho důležitost evidentní. Kdyby „náš člověk“, byť by to byla jeho první návštěva muzea třeba po třiceti letech, přišel na exkurzi do muzea připraven, tj. ovlivněn systematickou mediální popularizací práce muzea zaměřenou na veřejnost, a to nejen na tu její část, která do muzea pravidelně chodí, bylo by určitě mnohem snazší pokusit se změnit jeho náhled na muzea ovlivněný zkušenostmi z minulosti. „Náš člověk“ by totiž už „venku“ dlouhodobě vstřebával chtěl nechtěl informace o tom, že muzeum je užitečnou, prospěšnou, zajímavou, vstřícnou a svým způsobem nepostradatelnou institucí, že prošlo v minulých letech řadou změn, že má za sebou významné výsledky při vědeckovýzkumné činnosti, že připravuje řadu atraktivních programů pro děti a mládež, spolupracuje na učebních textech, že se zvyšuje jeho návštěvnost atd., atp.

Výroky o „vetešnictví“ by ho buď už ani nenapadly anebo by si alespoň rozmyslel je vyřknout, aniž by se o jejich oprávněnosti přesvědčil. Pokud ale o muzeu – jako „nenávštěvník“ – léta neslyšel, lze jeho názor ovlivnit jen stěží a je to dlouhodobá záležitost. Zkuste ale v nějakém středně velkém městě udělat anketu, co lidé vědí např. o tom, na co se v „jejich“ muzeu přišlo díky vědeckovýzkumné činnosti v terénu a výzkumem sbírkových předmětů. Výsledek by byl nepochybně žalostný, a to nikoliv pouze proto, že se o to lidé jen málo zajímají, ale především proto, že jim to srozumitelně a v médiích obecně přístupných nikdo nikdy neřekl. Kdyby byly takové informace systematicky šířeny, bylo by i minějí o muzeích jiné. Už dříve jsem v této souvislosti uvedl výmluvný příklad – protože např. povědomost o smyslu a činnosti vysokých škol je ve veřejnosti značná, nenapadne ani toho, kdo na vysoké škole nikdy nestudoval a nestudovaly tam ani jeho děti, byť jen naznačit třeba to, že vysoké školy jsou místem marného utrácení času mladých lidí. Neřekne to dokonce ani tehdy, kdyby si to nakrásně myslel, protože by se společensky znemožnil. „Kopnutím“ do muzeí však žádné znemožnění nehrozí. Naopak, je často vnímáno jako odvážný výkřik, že „král je nahý“.

Nad výroky typu „muzeum je vetešnictvím“ se proto nepozastavujeme s pohoršením, ale přemýšlejme, zda děláme všechno pro to, aby byl takový výrok opravdu jen projevem ignorance a nikoliv důsledkem naší bohorovnosti, nesprávné sebereflexe, obecné neinformovanosti o muzeích nebo popřípadě dokonce i konstatováním skutečnosti. A myslíme na to třeba tehdy, až na nás bude někdo chtít zpracování koncepce sbírkotvorné činnosti nebo činnosti muzea. Není-li totiž činností muzejníků a muzeí k čemu vztahovat, musíme počítat s tím, že se vždy najde někdo, kdo ji bude vztahovat ke svým vlastním, byť třeba „vusatým“ zkušenostem a objeví „nahého krále“, který se nepatřičně pyšní „zlatým šatem z milionů sbírkových předmětů nevyčíslitelné hodnoty“.

Jiří Žalman

Nové stálé expozice

MUSAION – nová expozice českého národopisu Národního muzea

Ve dnech 29. a 30. září 2005 bylo po téměř dvaceti letech odmlčeni znovu otevřeno pražské Národopisné muzeum, jak tuto více než sto let starou instituci dodnes nazývá většina příznivců. Od roku 1922 je tento celek součástí Národního muzea, dnes jako Národopisné oddělení Historického muzea. Sídlo muzea je již přes 100 let v Letohrádku Kinských v Praze na Smíchově. Novým otevřením této tradiční české instituce se završuje dlouhodobý proces obnovy, trvající minimálně desetiletí.

Tuto obnovu chápeme ve dvou polohách. Je to samotná obnova památkově chráněného objektu a z hlediska muzejní práce obnova tradiční muzejní instituce, věnované českému národopisu v jeho prostorách.

Historie stavby je poměrně známá. Byla vystavěna jako letní vila pro šlechtickou rodinu Kinských v letech 1827 – 1831 podle návrhu známého vídeňského architekta Jindřicha Kocha. Historie celku Národopisného muzea je poněkud mladší, vázaná až na konec 19. století a sběratelské aktivity orientované na národopisná témata, ústící ve známou Národopisnou výstavu československou v Praze roku 1895. Rok

po ní, 1896, bylo založeno z části jejich fondů Národopisné muzeum československé, původně samostatný celek spravovaný vlastní společností, teprve po letech spojený s Národním muzeem. Po prodeji majetku Kinských v zahradě na Smíchově městu Praze, získalo toto muzeum trvalé sídlo ve zmíněné vile, dnes zvané Letohrádek Kinských.

Národopisné muzeum, jako instituce věnovaná české, slovanské a evropské lidové kultuře, téměř bez přestání fungovalo v budově Leto-

hrádku Kinských až do roku 1986, kdy byl dům z vážných stavebních závad pro veřejnost uzavřen, sbírky i provoz přesunuty jinam. Dílem do druhé muzejní budovy Švycárny v dolní části parku, dílem do mimopražských objektů. Netřeba se zde zmiňovat o složité vývojové cestě směřující k obnově národopisného celku v Letohrádku. Díky všem za nezměrnou ochotu, dlouhodobé úsilí a reálné vykonanou práci, která umožnila nově koncipovat cenné národopisné sbírky pro moderní živou expozici v tradičním sídle.

Národopisné oddělení dnes spravuje na 200.000 sbírkových kusů, má skvělé depozitáře, bohatou výstavní

praxi a odborníky v oboru etnologie, sbírkového znalectví i restaurování, tříbené celou generaci. Nová expozice tak je vedle obecného přínosu české kultuře a oboru etnologie i významným výsledkem týmové práce zmíněných odborníků z Národního muzea, pojatá v duchu soudobých expozičních trendů.

Musaion. Tímto neobvyklým názvem označujeme novou expoziční celek českého národopisu v Letohrádku Kinských. Za léta vlastní expoziční odmlky jsme získali řadu zkušeností z externě pořádaných výstav doma i v zahraničí, podíleli

se na formování soudobých výtvarných i folklorních aktivit dané oblasti zájmů. Národopisný materiál je obecně vhodný pro živou prezentaci – nejen klasickou „vitrínovou“ cestou. Proto i náš nový celek koncepčně propojuje různé typy přístupů k daným fenoménům – sféru pohledovou, informační, poslechovou, sféru materiálového dotyku a přemýšlení nad zákonitostmi jinak těžko uchopitelného, barvitého celku lidové tradiční kultury. Proto Musaion – z řeckého „chrám múz.“ Věříme, že takto různorodou cestou vjemů, dnes snadno zprostředkovatelných, se můžeme lépe přiblížit poznání.

V reálném vyznění jde o několik okruhů působení. Stálá expozice v 1. patře je věnována ve výběrové řadě hlavním a zároveň jedinečným bodům lidové kultury a umění. Je pojata v celcích, vyjadřujících vztahy lidové, zejména rustikální kultury a prostředí jejího vzniku, v duchu soudobých tendencí etnologie. Vybrali jsme k tomu deset fenoménů, které chápeme jako nosné motivy k představení tradičních hodnot, vyrostlých z historických, hospodářských a kulturních poměrů naší země. Každému fenoménu je věnován jeden sál.

V úvodu expozice připomínáme vztah člověka a přírody na reliktech, dnes již obecně zaniklé užitočnosti a logiky venkovského života, nejdéle uchovaných v horských pásmech země. Podobně pak vybíráme další nosné motivy rustikální kultury zemědělců, řemeslníků, s důrazem na specifiku jejich obživy a každodennosti. V protíváze hodnot všedních dnů se expozice obrací ke dnům svátků a odpočinku, kdy se nashromážděné hodnoty představují v plné síle a v jiné poloze ilustrují svět našich předků na kráse krojů, nábytku, keramiky. I zde stavíme do protíváhy několik hodnot – kulturu svátků ryze rustikální společnosti a doklady života, ovlivněného dobovým prostředím města. Kontrast je obecným vodítkem scénáře expozice i v druhé části prohlídky, věnované odkazům duchovních tradic, kde se staví do protikladu, ale i jistého prolnutí, hodnoty přírodní magie a křesťanství, modelované na lidových zvycích výročních i rodinných. Shlédneme zde tradiční masopustní masky, doklady velikonočních obchůzek v barvitém celku ozdobných ratolestí, velikonočních kraslic, stejně jako vážné hodnoty lidového umění s motivy velikonočního evangelia. Výrazným dílem expozice je sál věnovaný Vánocům s rozměrným betlémem a dalšími prvky zvykosloví zimního času. Mezi rodinnými zvyky vévodí svatba, instalovaná ve velkém dioramatu s ozdobeným svatebním vozem a svatebčany v obřadních krojích. Středovým, uklidňujícím prostorem je sál věnovaný lidovému umění, kde v souznění s klasicistní architekturou představujeme unikátní sbírkové fondy z oboru dřevorezby, sklomalby, kaligrafie, výšivky.

Třeba se zmínit nejen o obsahu expozice, ale zároveň o neobvyklé výtvarné a architektonické podobě celku, kde důležitou roli hrají velká dioramata – celky, ilustrující významné děje nejen u zmíněné svatby, ale i ostatních momentů života tradiční společnosti.

Podstatnou a jinde málo využívanou sférou pohledového vjemu je barevnost výstavy, která v různém pojetí do-

kresluje atmosféru jednotlivých pasáží scénáře – temná zeleň lesa vedle jásavé žlutí pole v čase žaty, indigové modrá a terakota jako symbol řemeslných projektů, kontrast bílé a šedé v narození a smrti člověka. Unikátní je rovněž osvětlení výstavy, speciální vitríny a další technické novinky, které expozice přináší do světa muzejní prezentace.

Prohlídkou expozice však návštěva Musaionu nekončí. V přízemí Letohrádku čekají na návštěvníky živé provozy řemeslné a ruko-

dělné práce, v hale muzea se pořádají různé koncertní folklorní akce, ve výstavním sále se budou střídát výstavy, doplňující obraz expozice o soudobé projevy a nové trendy oboru etnologie. Celek Musaionu chápeme zejména v komunikační poloze. Pro navázání kontaktu s návštěvníkem je zde připraven vedle zmíněných živých provozů i speciální besední sál pro diskuse nad danými tématy, pro besedy se školami, výtvarníky, folkloristy a dalšími zájemci o tradiční kulturu. Vedle více či méně vjemové cesty poznání je zde připravena zcela soustředěná prostora pro studium archivních a knihovnických fondů jak cestou digitální, tak klasickou knihovní službou. Konečně ke zpřjemnění pobytu nechybí ani kavárna s možností letního posezení v přílehlé zahradě, prodejna suvenýrů, kopií zajímavých sbírkových kusů, literatury. Navíc zde chystáme i službu specializované cestovní kanceláře, která návštěvníky doprovodí na zajímavá místa, kam expozice nedosáhne.

Za první, zhruba čtvrtleté období činnosti se zde již odehrála řada zajímavých programů. Především řemeslnické dílny ožily prezentací tradiční ruko-dělné práce keramiků, řezbářů, malířů a malířek na skle, představováním různých textilních technik a to nejen populárního paličkování, ale i prací s vlněnou přízí při pletení na rámu a speciálních formách pro prezentaci předtkalocvných technik. Plně se rozvíjí i folklorní činnost. V předvánočním čase jsme v návaznosti na již tradiční spolupráci s folkloristy připravili mimořádný adventní cyklus, představující přední folklorní tělesa z Čech a Moravy. Vedle dlouhodobě koncipovaných programů se zde konají i komornější akce, semináře pro studenty, komentované prohlídky pro různé skupiny návštěvníků a samozřejmě nejvíce nás těší velký zájem běžných návštěvníků a jejich příznivý ohlas na naši práci.

Pro rok 2006 je připraven bohatý program výstav, folklorních i řemeslných akcí. Mezi nimi uvádíme dlouho připravovanou výstavu řezbářského díla Jiřího Netíka, která v březnu 2006 zahájí sérii výstav, zaměřených na mimořádné umělecké osobnosti, inspirující se ve své tvorbě domácími tradicemi. Vedle toho to budou výstavy z muzejních sbírek, témata zaměřená na spolupráci s odbornými institucemi a muzei doma i v zahraničí. Jedním z nosných témat tohoto okruhu jsou krajané a další připravované projekty. V oblasti múzické je před námi další ročník Národopisné slavnosti v Kinského zahradě, připravované ve spolupráci s folklorní sférou na konec května 2006. Vedle programové práce je to i méně viditelná, každodenní péče o Musaion, kam patří výběr replik pro muzejní prodejnu, příprava katalogů, publikací, CD-romů a dalších dokumentačních materiálů, které jsou pro moderní muzejní provoz nezbytné.

Věříme, že naše programová práce bude lákavá nejen pro nahodilé návštěvníky, ale že se soustředěnou odbornou prací znovu vytvoří stálá návštěvnícká obec a nová vlna okruhu příznivců Musaionu, navazující na bohatou tradici pražského národopisného muzea minulých generací.

Jiřina Langhammerová

Archeopark v Chotěbuzi-Podoboře

16. listopadu 2005 byl slavnostně otevřen Archeopark v Chotěbuzi-Podoboře. Archeopark v Chotěbuzi-Podoboře je v současné době jednou ze 12 poboček Muzea Těšínska, rozestých po celém českém Těšínsku. Je budován jako replika původního slovanského opevněného hradiště. První etapu realizovala v letech 2001–2003 firma Archeostav Český Těšín, současnou druhou v letech 2004–2005 Beskydská stavební, a.s. Třinec. Výstavba Archeoparku však ještě není zdaleka dokončena. V současné době jsou vybudovány repliky fortifikací a sídelních objektů na tzv. Akropoli. Zbývá provést systematický archeologický průzkum i na tzv. předhradí, kde je plánovaná následná výstavba informačního a výukového centra. Součástí projektu je i vybudování přístupové infrastruktury, silnice a parkoviště u Archeoparku. K realizaci další, třetí etapy by mělo dojít v letech 2006–2008. Termín dokončení celého projektu předpokládáme na rok 2010 – bude odvislý především od podpory zřizovatele Muzea Těšínska a od toho, zda se Muzeu Těšínska podaří získat potřebné finanční zdroje.

Archeopark stojí na místě, kde před řadou století žili naši předkové. Archeologickým průzkumem zde byla doložena existence opevněného hradiška, které sehrávalo důležitou úlohu v době před slovanské, v tzv. halštatském období, i v době slovanského osídlení a v časech Velkomoravské říše. Průzkum dokládá dávné osídlení našeho kraje. Hradiško bylo Slovany opuštěno postupně v 11. století, později se správní, obranné a obchodní aktivity přesunuly na Zámecký vrch v dnešním polském Těšíně, kde byl vybudován hrad, který se od konce 13. století stal sídlem těšínských knížat. Proto se někdy hradišti v Chotěbuzi-Podoboře říká „Starý Těšín“. Pozůstatky po rozsáhlém hradišti – zbytky valů, hradeb, základů staveb, cenné keramické střepy, kovové předměty, mince a další nálezy – byly objeveny až poměrně nedávno (první zmínky o archeologických nálezích z této lokality pocházejí z 80. let 19. století).

Po druhé světové válce se hradiško stalo místem systematického archeologického průzkumu Muzea Těšínska a dnes patří k nejvýznamnějším a nejlépe dokumentovaným archeologickým lokalitám v celé České republice. Největší měrou přispěl k poznání historie hradiška dnešní ředitel Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Brně Doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., který je také autorem myšlenky vybudování Archeoparku jako repliky hradiště.

Provoz Archeoparku bude po dobu jeho výstavby až do doby realizace výukového a technického centra zajiš-

ťovat Muzeum Těšínska výlučně externím způsobem. Znamená to že tato pobočka Muzea Těšínska nebude mít stanovenou návštěvní dobu, ale bude veřejnosti přístupná pouze po předchozí domluvě. Zájemci o prohlídku Archeoparku, se musí s dostatečným časovým předstihem dohodnout s pracovníky Muzea Těšínska (e-mail: muzeum@muzeumct.cz, tel.: 558 761 211) na termínu a hodině návštěvy. Minimální počet účastníků skupinové návštěvy je 10, předpokládaná doba prohlídky i s výkladem je cca 30 min. Bez průvodce nebude možné Archeopark navštívit. Jedná o Národní kulturní památku, v jejímž prostoru stále probíhá systematický archeologický výzkum, tedy o prostor, kde není možný volný pohyb osob. Do doby ukončení výstavby didaktického centra s technickým zázemím na tzv. předhradí nebude u Archeoparku vybudováno odstavěné parkoviště a nebude zde ani zajištěna možnost občerstvení, použití WC apod.

Archeopark bude přístupný pouze v letní sezoně, tedy od 1. dubna do 31. října. Návštěvy mimo tuto sezonu bude možné např. ze studijních důvodů realizovat jen výjimečně, za příznivého počasí a se souhlasem ředitele muzea. Přednost budou mít samozřejmě návštěvy škol a organizovaných skupin. Pro ně muzeum připravilo barevnou brožuru s mapkami a kresbami, v níž se děti dozvědí základní informace o historii hradiška i o tom, jak pracují archeologové. Ve spolupráci s učiteli mohou podle této brožury děti také absolvovat několik připravených úkolů a to jak z oblasti historie a vlastivědy, tak i ekologie, protože hradiště se nalézá v mimořádně hezkém koutku přírody Těšínského Slezska, na zalesněném ostrohu nad původním řečištěm řeky Olše. Tyto brožury budou dětem poskytovány bezplatně, mohou je pak využít jako doplněk ve školní výuce i jako suvenýr a památku na návštěvu Archeoparku. Předpokládaná délka školní návštěvy spojené s výkladem a plněním několika úkolů by neměla přesáhnout 45 minut. Vstupné do Archeoparku je stejné jako u všech poboček muzea.

Pro letní sezonu od dubna roku 2006 připravuje muzeum několik akcí, které návštěvu Archeoparku mohou zpříjemnit. Zejména o víkendech budou připraveny pro návštěvníky prohlídky spojené s názornými ukázkami života našich předků, scénkami v dobových oděvech apod. Připravujeme také doplňkové aktivity jako jsou koncerty, setkání mládeže, plenéry pro fotografie a malíře apod.

– dle zaslaných materiálů

Stroje času – sbírka hodin a hodinek v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze si v roce 2005 připomnělo 120 let své existence a snahou muzea je zpřístupnit sbírky v celistvém žánrovém spektru. Hlavní budova muzea je však v současné době zcela zaplněna. V prvním patře se nachází stálá expozice UPM "Příběhy materiálů", budovaná od r. 2000, druhé patro slouží jako depozitáři. V současné situaci je proto sál nazvaný "Stroje času" poslední možností, jak zpřístupnit další část sbírek, neboť nedostačující prostory je možné řešit již pouze stavbou nové budovy.

Sbírka hodin, hodinek a měřících přístrojů ukazuje proměny měření času především z hlediska uměleckého ztvárnění hodinových schránek a zároveň dokumentuje

i vývoj mechaniky hodinového stroje. Zpracování sbírky se doposud věnovalo jen několik muzejních odborníků. První zásadní výstava hodin byla uspořádána v roce 1977, další připravilo UPM v roce 1998. Tento soubor rozšířený o nové přírůstky a s větším důrazem na rozmanitost typů se stal základem nového sálu stálé expozice. Sbírkou hodin a hodinek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze patří k nejvýznamnějším a nejcennějším sbírkám této instituce. Přes společné téma plynutí času a jeho uchopení člověkem prostřednictvím měřících přístrojů, patří hodiny a hodinky ke dvěma různým muzejním sbírkám. Na přípravě expozice se tak podílely PhDr. Daniela Karasová CSc., vedoucí kurátorka sbírky nábytku a kovu (expozice hodin) a PhDr. Petra

Matějovičová, kurátorka sbírky drahých kovů a různých materiálů (expozice hodinek).

Sbírka hodin je jednou z největších a druhově i výtvarně nejbohatších na území České republiky. Umělecko-průmyslové muzeum v Praze se soustřeďuje především na hodiny umělecky tvarované a zdobené a představuje početnou sbírku stolních hodin slunečních, velkolepou sbírku hodinek a pozoruhodnou sbírku hodin interiérových.

Sbírka hodinek Umělecko-průmyslového muzea v Praze je součástí sbírky šperku a drahých kovů, což odpo-

vídá charakteru těchto miniaturních skvostů. Z celkového počtu 900 exemplářů, z nichž asi 300 představují samostatné hodinové strojky, se v expozici objeví výběr nejkrásnějších a nejzajímavějších druhů v časovém rozmezí od 16. po 20. století. Hodinky nejsou pouze dílem hodinářů, ale stávají se vžitkou nápaditostí a výtvarného umu nejlepších zlatníků, klenotníků a emailérů své doby.

Markéta Pravdová

Pozvánky na výstavy

Muž, který si nedal pokoj

Příběh Josefa Poláka (1886–1945)

Židovské muzeum v Praze – Galerie Roberta Guttmanna

1. února – 19. března 2006

Výstava, kterou pořádá Židovské muzeum v Praze v Galerii Roberta Guttmanna od 1. února 2006 do 19. března 2006 v rámci oslav stého výročí založení ŽMP, je věnována dr. Josefu Polákovi, historikovi umění, muzejníkovi a organizátorovi kulturního života v předválečném Československu a osobnosti, která výrazným způsobem ovlivnila podobu Židovského muzea v Praze.

Dr. Polák se narodil v Praze, při studiu práv na české Karlo-Ferdinandově univerzitě se intenzivně věnoval i studiu dějin umění v právě se formujícím semináři u Chytila, Hostinského a Matějky. Navštěvoval také kavárnu Union označovanou za „tehdejší náš ústav umělecko-historický“, kde se setkával se svými budoucími přáteli, Zdeňkem Wirthem, V. V. Štechem a řadou dalších intelektuálů a umělců. Vojenská služba během první světové války jej zavála na Slovensko, kam se vrátil i po převratu na podzim 1918. Dal se do služeb nově vzniklé republiky a ideály masarykovského Československa prosazoval ve funkci ředitele Východoslovenského muzea v Košicích, prvního a nadlouho jediného státního muzea. V Košicích rozvinul velmi bohatou činnost, a to v oborech muzeografie a muzeologie, dějin umění, památkové péče, osvěty (divadla, rozhlasu, filmu, přednášek) atd. Na poli muzejní práce lze zmínit např. vytvoření a realizaci nového sbírkotvorného programu pro košické muzeum, používání progresivních metod při získávání akvizic, rozpracování systému evidence sbírek, kreativní způsob propagace více než 220 krátkodobých výstav, které v Košicích uspořádal, úzkou spolupráci v oblasti metodiky muzejní práce se Zdeňkem Wirthem a Svazem československých muzeí, zakladatelskou a poradenskou činnost v rámci slovenského muzejnictví (podíl na založení a vybudování Banského múzea Dionýza Štúra v Banskej Štiavnici, Židovského muzea

v Prešově a řady dalších) či práci ve funkci státního inspektora muzeí pro oblast východního Slovenska a Podkarpatské Rusi. Slovensko musel dr. Polák opustit v souvislosti s aktuální politickou situací v listopadu 1938.

V roce 1942 se stal hlavním kurátorem a de facto tvůrcem sbírek tzv. Židovského ústředního muzea v Praze. Organizoval práci při zpracovávání nesčetných zásilek se židovskými liturgickými předměty z Protektorátu Čechy a Morava, vytvořil systém třídění předmětů, jejich katalogizace atd. Byl rovněž autorem několika moderních expozic, umístěných v pražských synagogách, na jejichž výtvarném pojetí spolupracoval s arch. Františkem Zelenkou. Jedna z nich, expozice o židovských svátcích a životních událostech byla v téměř nezměněné podobě přístupná v Klausově synagoze až do 60. let 20. století a měla u návštěvníků obrovský úspěch. Navzdory faktu, že pro svůj židovský původ byl sám bezprostředně ohrožen na životě, se zapojil do odbojového hnutí a v srpnu 1944 byl zatčen gestapem. Jeho stopa se ztrácí v lednu 1945 v Osvětimi.

Dr. Polák je dnes bohužel osobností téměř zapomenutou, snad jen odborná veřejnost tuší rozsah a kvalitu jeho aktivit. Jeho příběh je příběhem muže, který svůj život zasvětil prosazování ideálů v reálném světě, který uvádění myšlenek masarykovského Československa do praxe povýšil nad svůj vlastní prospěch, který činností a neúnavně pracoval ve prospěch společnosti. Muže, který se dokázal povznést nad národnost, jazyky, konfese i příslušnost k politickým stranám, který v boji proti nepříteli neváhal nasadit svůj vlastní život. Právě prostřednictvím výstavy a k ní vydaného katalogu bychom osobnost a práci dr. Poláka rádi připomněli.

Magda Veselská

Dřevěné kostely na Těšínsku

Památník životické tragédie v Havířově-Žitvicích

31. ledna – 15. října 2006

Stavby ze dřeva – roubené chalupy, špýchary, stodoly i další dřevěné stavby obvykle spojujeme s mistry, kde „lepší“ stavební materiál je drahý nebo nedostupný. Připomínají také dobu, kdy dřevěná stavba neměla takový význam a vážnost jako stavba zděná - byla buď náhražkou, která pomohla překonat období nedostatku, nebo nenáročným řešením praktického problému. Přesto jsou stavby, na

kteří se zavedené hodnocení nevztahuje. Dřevěné kostely, kaple i drobné kapličky, Boží muka, zvoničky a kříže, které přetrvávaly nepřízeň věků a skromně přežily do současnosti, se takovému pohledu vymykají. Poznamenalo je stáří i lidé, s nimiž sdílely společný osud, mnohými změnami prošla společnost a prostředí, pro které vznikly. Přestaly být součástí všedního života a proměnily se v jedinečné připomenou-

tí minulého času. Pro dnešního člověka jsou především svědectvím o stavitelském umění a řemeslnické zdatnosti předchozích generací.

Dřevěné kostely a drobné dřevěné sakrální stavby se v rámci České republiky v největším počtu dochovaly právě v našem regionu – na Těšínsku a v moravskoslezském Pobeskydí. Archivní záznamy a literární prameny zde připomínají existenci nejméně sedmdesáti tří dřevěných a polodřevěných kostelů, zmiňují také menší stavby jako kaple a zvoničky. V průběhu posledních dvou set padesáti let naprostá většina těchto staveb zanikla. Stalo se tak díky jejich postupnému chátrání, často díky tomu, že sešlá staletá stavba byla nahrazena novým zděným objektem. Mnohdy dřevěná svatyně zanikla i v souvislosti s živelnou pohromou – pohltily ji plameny. V roce 1964 tak nenávratně zmizel kostel v Tiché (u Frenštátu pod Radhoštěm), v nedávné době, v r. 2002, shořel kostel sv. Kateřiny v Ostravě-Hrabové, který byl ale jako jeden z mála obnoven v původním materiálu, byla postavena jeho kopie. Na českém Těšínsku dosud stojí dřevěné kostely a kostelíky na jedenácti místech. O řadě dalších

už zaniklých stavbách vypovídají literární záznamy a archivní prameny. Připomenutí zasluhuje i fakt, že dřevěné stavby nestojí pouze na české straně Beskyd. Vyskytují a vyskytovaly se ve stejné míře po obou stranách současných státních hranic. Stíhal je stejný osud, prožily stejnou historii a v podobném stavu se dochovaly do dnešních dnů. Zvláštní na našem kraji je i to, že se zde neseťkáváme pouze se starými kostely. Dřevo znovu ožívá v nových

stavbách, stává se rovnocenným partnerem moderních materiálů a současných stavebních technologií. Stačí zmínit kostel na Hřčavě z roku 1936 či zcela nový kostel ve Václavovicích z roku 2001. Podobných návratů můžeme v posledních letech zaznamenat celou řadu.

Výstava představuje malebnou krásu zdejších dřevěných kostelů. Připomíná je kresbami, fotografiemi, dobovým zobrazením na pohlednicích. Výstavu doplňují také dřevěné modely těchto jedinečných staveb a četné předměty, které se dochovaly z jejich původního vybavení.

– dle zaslaných materiálů

Cheb v době secese (1898 – 1914)

Krajské muzeum Cheb
do 7. května 2006

Krajské muzeum Cheb v posledních letech intenzivně naplňuje regionální úlohu paměťové instituce na území, které bylo do roku 1945 výrazně odlišné jazykem, kulturou i politikou od ostatních regionů Čech. Tento odlišný vývoj je kupodivu dodnes možno poznat na absenci rozsáhlejší historiografie Chebska. Proto zcela zásadní úlohou chebského muzea je vybírat, zpracovávat a interpretovat dějiny města a regionu. I dnes je mnohdy hlavní překážkou jazyková bariéra, která znesnadňuje přístupnost pramenů i literatury. Z toho zřejmě plyne i menší zájem o studium pramenů a následné zpracování dějin Chebska. Problémem je i historicky odlišný správní vývoj celé oblasti a neexistující ucelená monografie dějin regionu. Krajské muzeum Cheb si tedy vytýklo za dlouhodobý cíl představovat na základě vlastního pramenného výzkumu jednotlivé úseky, události či osobnosti regionálních dějin v kontextu dějin českých i světových. To, že se daří tomuto cíli dostát, je právě v posledních letech zcela zřejmé. V muzeu vznikají projekty, které nebyly do té doby zveřejněny ani jiným způsobem prezentovány. Jsou to např. dějiny Židů na Chebsku, nebo objev významné osobnosti Rudolfa Serkina, světoznámého klavíristy, o němž neměl nikdo ze současných obyvatel ani tušení. Nový pohled na život a dílo barokního architekta Balthasara Neumanna či historika a archiváře Karla Siegla nabídl dvě zajímavé komorní výstavy. V roce 2004 byl představen v novém světle archivního výzkumu a v nebývalém množství sebraného díla sochař a keramik Willi Russ.

V lednu 2006 byla v muzeu otevřena výstava **Cheb v době secese**. Na první pohled i pro znalce odvážné téma. Vždyť Cheb nepatří mezi typická secesní města jako Praha, Brno, Liberec či Plzeň. Zpočátku to skutečně vypadalo, že výstava s katalogem bude o všem možném, jen ne o secesi.

Ale opak se stal pravdou. Víc než ročním studiem, bádáním v chebském archivu i mimo Cheb, autor výstavy i katalogu Mgr. Zbyněk Černý opět dokázal, že umí hledat nová, jen zdánlivě neobsažná a okrajová témata, z kterých se tzv. nedá nic udělat. Uchopil téma způsobem jemu vlastním, shromáždil bohatý dokumentační materiál, probádal archivní prameny a excelentně se vypořádal se srovnávací literaturou. Svým neotřelým, jedinečným způsobem, jak je příznačné pro některé absolventy jihočeské historické školy, interpretoval období a téma, o kterém nebylo dosud v Chebu ani v odborné literatuře zmínky. Pozornost, doposud soustředěná zejména na památky středověku, se tak nyní nasměrovala k období, v němž město Cheb stálo již na hospodářské i umělecké periferii. Místní obyvatelé doposud netušili, co lze najít za zajímavé stavby mimo památkovou rezervaci starého města. Dosud byla vždy zpra-

covávána a prezentována architektura historického města, ale části, které vznikaly v období budování železnice, byly dosud bílými místy v dějinách chebské architektury. Ale v Chebu lze potkat secesi rostlinnou i geometrickou, secesi blízkou vídeňskému prostředí i secesi s folklorizujícími prvky – ta je právě svébytným a unikátním přínosem do dějin české architektury. Svou roli zde sehrál zejména středověký Špalíček, který byl pro mnohé mladé stavitele zdrojem inspirace, tak blízké chebskému konzervativnímu prostředí. Výstava se nachází ve dvou větších sálech, z nichž v prvním je nainstalován zcela intaktní, originální secesní interiér, který není rušen ani typickými popiskami jako v každé jiné výstavě. Návštěvník najde popis interiéru pod čísly na fotografiích umístěných mimo místnost, avšak v prostoru, z něhož lze celý pokoj snadno přehlednout. Na výstavě nechybí ani charakteristické předměty užitého umění, sklo, porcelán, keramika. Obrovským přínosem pro chebskou historiografii je

Kalendárium kulturních událostí

Benešov

Muzeum umění

Muzeum uzavřeno 1.2. - 30.4.2006

Beroun

Muzeum Českého krasu

Co voda vzala a dala aneb Exponáty restaurované po povodni 10.8.2005 - 19.3.2006

Jan Rynda: PET lidé a jiné... 1.3. - 23.4.2006

Práce žáků ZUŠ Václava Talicha 29.3. - 28.5.2006

Pražská čara - meziválečné opevnění na Berounsku 5.4. - 28.5.2006

Bílovec

Muzeum v Bílovci

Historické hodiny 6.4. - 11.6.2006

Blovice

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

František Jaroslav Vacek Kamenický 19.1. - 10.3.2006

Fotografie z opravy kostela sv. Jana Evangelisty 19.1. - 10.3.2006

Veselé Velikonoce 30.3. - 21.4.2006

Brandýs nad Labem

Oblastní muzeum Praha - východ

Žehlička - staletými až do dneška 5.2. - 12.3.2006

Michal Tomek: Obrazy 16.3. - 2.4.2006

Jak děti vidí svět a Jak my vidíme děti 6.4. - 30.4.2006

Brno

Moravská galerie v Brně

Josef Bolf: Death Is Not the End? 24.2. - 21.5.2006

Ivor Davies 16.3. - 28.5.2006

Postava a krajina v českém umění 23.3. - 28.5.2006

Křstof Kintera: Už mě to nebaví do 30.4.2006

Místodržitelství palác

Rokokový klasicismus 26.1. - 30.4.2006

České exlibris do roku 1920 2.2. - 30.4.2006

The Pope Smoked Dope 14.3. - 21.5.2006

Uměleckoprůmyslové muzeum

Zahraniční fotografové 20. století 9.2. - 8.5.2006

Námořní deník hraběte Dubského 3.3. - 28.5.2006

Moravské zemské muzeum

Krásy moravských nerostů do jara 2006

Mezinárodní expedice v Sakkáře 7.2. - 23.4.2006

Zkameněliny Evropy do roku 2007

Potěš Pán Bůh, pane Grünbaum! 21.3. - 9.9.2006

Biskupský dvůr

František Řehořek: Z Boskovicka 17.1. - 1.4.2006

Vlasta Třešňák: Obrazy, grafika 11.4. - 17.6.2006

Dětské muzeum

Slavní i zapomenutí aneb Chytré hlavičky z Čech a Moravy 7.12.2005 - 22.4.2006

Etnografický ústav MZM

Zdeněk Burian, mistr palety neznámých světů 25.10.2005 - 31.3.2006

Jiří Hlušíčka: Fotografie 1994-2004 31.1. - 25.3.2006

Jehla, přize, pokličky, hračky každé babičky 7.3. - 3.6.2006

Zničená země 4.4. - 10.6.2006

Agnůsky (svátostky) na Moravě 18.4. - 2.9.2006

Muzeum města Brna

Zdena Höhmová 24.2. - 30.4.2006

Muzeum romské kultury

Nová stálá expozice: 1. část muzejní expozice "Příběh Romů" (od 1.12.2005)

Kde zní zpěv, mizí žal / Jak šund' ol e gíí, e dukh našól 24.2. - 4.5.2006

Technické muzeum v Brně

45 let Technického muzea v Brně 6.2. - 19.5.2006

Velikonoční dílna 4.4. - 9.4.2006

120 let od narození Františka Píška 21.4. - 3.9.2006

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Nová stálá expozice: Řemeslo má zlaté dno (od 12.11.2005)

Dneska už je praní hraní 9.3.2006 - 23.4.2006

Velikonoce na zámku Bruntál 8.4.2006

Šárka Hejnová: Kouzlo divadelních kostýmů 13.4. - 14.5.2006

Břeclav

Městské muzeum a galerie

Andrej Šteffek: Každý vie, že je to hockde 9.2. - 10.4.2006

Cesty do pravěku se Zdeňkem Burianem 23.2. - 25.5.2006

Městské muzeum a galerie - synagoga

Josef Habrovec: Podmořský svět 9.3. - 23.4.2006

Čáslav

Městské muzeum knihovna Čáslav

Výstavní síň

Emma Srncová: Grafika, obrázky 6.3. - 2.4.2006

Gymnázium Čáslav: Na křídlech vážky 10.4. - 23.4.2006

Čelákovice

Městské muzeum v Čelákovících

Vladimír Svoboda: Obrazy 25.2. - 19.3.2006

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Nová stálá expozice „Na chalupě u Vladimíra Menšíka“ (od 8.3.2006)

Pan Herbář 1.3. - 30.4.2006

Robert Mekiš: Fotografie 2.3. - 26.3.2006

Srdce města - náměstí T.G.M. 7.3. - 8.5.2006

Světové starožitnosti Jana Dukáta 6.4. - 28.5.2006

Fotografie autorů z euroregionu Nisa 8.4. - 27.5.2006

Svaté schody

Tajemný Karel Hynek Mácha 1.3. - 31.3.2006

Galerie vlastivědného muzea

Český komiks 1.3. - 2.4.2006

Česká Skalice

Muzeum Boženy Němcové v České Skalici

Já jsem horník, kdo je víc 2.12.2005 - 31.3.2006

České Budějovice

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Jiří Bohdal: Fotografie přírody 5.1. - 1.5.2006

Neznámý svět drobných savců 12.1. - 1.5.2006

Nucená práce pro Třetí říši. 60 let poté 2.3. - 2.4.2006

Velikonoce v muzeu 5.4. - 17.4.2006

Hroby budějovických měšťanů II. 12.4. - 1.10.2006

Wortnerův dům AJG

Petr Jochmann: Z tvorby 9.2. - 26.3.2006

Ateliéry AVU: Prof. Jiří Sopko 30.3. - 14.5.2006

Český Brod

Podlipanské muzeum v Českém Brodě

Svět hmyzu 4.4. - 28.6.2006

Archeologie Českobrodská 4.4. - 28.5.2006

Český Krumlov

Egon Schiele Art Centrum o.p.s.

Bez bariér - umění pro slabozraké do 17.4.2006

Anton Watzl (1930-94): Retrospektiva do 17.4.2006

Martin Sedlák: Objekty, grafika do 17.4.2006

Aleš Veselý: Tvorba 1959-2005 do 17.4.2006

Regionální muzeum v Českém Krumlově

Kov, kámen, šperk do dubna 2006
Adalbert Stifter, malíř a kreslíř do 19.3.2006
Obnovená krása do 30.12.2006
Svět dítěte 25.2. - 4.6.2006
Umělecké sdružení CART: UMI § UMA do 26.3.2006
Na skle malované 14.3.2006 - 14.1.2007
Tajuplnosti středověkého kláštera 1.4. - 19.11.2006

Český Těšín

Výstavní síň Muzea Těšínska

Kramářské tisky ze sbírek muzea 12.1. - 28.12.2006

Dačice

Městské muzeum a galerie

Krajem, který máme rádi 26.2. - 26.3.2006

Děčín

Oblastní muzeum v Děčíně

Děčín - proměny města 22.2. - 20.11.2006
60. výročí českého veslování v Děčíně 8.3. - 7.6.2006
Bronzový svět Václava Žilíka 5.4. - červen 2006

Dobrošov

Pevnost Dobrošov

Miniatury Československé armády doby první republiky
1.4. - 30.10.2006

Doksy

Památník Karla Hynka Mácha

Tajemný Karel Hynek Mácha od 1.4.2006

Dolínka

Památník Vítězslava Háška + Háškův dům

Velikonoční posezení duben 2006

Domažlice

Muzeum Chodska v Domažlicích

Člověk a kůň 1.4. - 30.6.2006

Dvůr Králové nad Labem

Městské muzeum

Jiří Heger: To je Sibiř 28.2. - 18.3.2006
Škola základ života 3.4. - 4.6.2006

Frydek-Místek

Muzeum Beskyd - Frydecký zámek

Boty, botky, botičky 1.12.2005 - 26.3.2006
Egypt - tajemství pouště a pyramid 26.1. - 2.4.2006
Nahlédnutí do NPR Mionší s fotografiemi Aleše
Milerského 9.2. - 9.4.2006
Velikonoční jarmark 9.4. - 9.4.2006
Zámecká velikonoční neděle 16.4. - 16.4.2006
F-M Salon 2006 20.4. - 28.5.2006

Havířov

Památník Životické tragédie

Dřevěné kostely na Těšínsku 31.1. - 15.10.2006

Výstavní síň Musaion

Havířov: Zrod města 2.11.2005 - 2.4.2006

Havlíčkův Brod

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

Stanislav Bittermann: Výběr z díla 10.2. - 26.3.2006

Hlinsko v Čechách

Městské muzeum a galerie Hlinsko

Jiří Janda: Na odpočinku 10.2. - 26.3.2006
Jiří Šimek: Obrazy a loutky 7.4. - 4.6.2006

Soubor lidových staveb Vysočina

Velikonoce na Veselém Kopci 15.4. - 17.4.2006
statek z Mokré Lhoty
Domácká dřevovýroba na Hlinecku 15.4. - 14.5.2006

Hluboká nad Vltavou

Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství

Vůně dýmu a jehličí do června 2006
Přehlídka TV reklam na pivo 10.1. - 15.3.2006

Hodonín

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Blízký východ - Michal Nový, Riyadh Neema a Ghazwan Allaf 14.3. - 21.5.2006
Výstavní sál
Květiny bílé po cestě... 24.2. - 26.4.2006

Horní Planá

Rodný dům Adalberta Stiftera v Horní Plané

Adalbert Stifter a rodný kraj do prosince 2006

Horní Slavkov

Muzeum Horní Slavkov

Míša Kostaňuk 16.1. - 31.3.2006

Hradec Králové

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Krásna železa do 27.8.2006
Archeologický výzkum Starého Mýta do 26.3.2006
Jan Koula (1855-1919) do 26.3.2006
Z historie sokolské župy orlické 30.3. - 4.6.2006

Hranice

Městské muzeum a galerie v Hranicích

Výstavní síň - Synagoga
Roman Šafránek: Obrazy, objekty 25.1. - 26.3.2006
Výstavní síň Stará radnice
Židovské památky Moravy a Čech ve fotografii Libora Cabáka 19.1. - 16.4.2006

Humpolec

Městské kulturní a informační středisko -

Muzeum dr. Aleše Hrdličky

Děti a volný čas - dětské domovy březen 2006

Hustopeče

Městské muzeum a galerie

Práce žáků hustopečských škol duben 2006
Václav Mach-Kolářský: Obrazy 5.3. - 26.3.2006

Cheb

Krajské muzeum Cheb

Cheb v době secese 31.1. - 7.5.2006
Krajina Adalberta Stiftera 30.3. - 30.6.2006
Velikonoční jarmark s mazanci 8.4.2006

Chomutov

Oblastní muzeum v Chomutově

Alexandr Zemlinsky: Život a dílo 2.2. - 25.3.2006

Chrudim

Kabinet ex libris - umělecké sbírky PNP

Václav Hradecký: Z díla 15.3. - 21.5.2006

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Loutky v grafice Jana Hlíny 16.1. - 30.12.2006
Amatéři na loutkářské Chrudimi po sametové revoluci 16.1. - 30.12.2006
Scénograf a herec Karel Vostárek 16.1. - 30.12.2006
Malovaný svět Gabriely Filčíka 2.2. - 2.4.2006
Alois Sikora: Cesta fantazie 13.4. - 4.6.2006

Regionální muzeum v Chrudimi

Tamara Bohuňková: Cesta skla 19.1. - 19.3.2006
Zahradní architekt Josef Vaněk 6.4. - 31.5.2006
Medaile Chrudimska 20.4. - 23.7.2006

Ivančice

Muzeum v Ivančicích

Svátky jara 11.3. - 23.4.2006

Jablonec nad Nisou

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Osvětlování a svítidla v průběhu století do 21.5.2006

Velikonoce v muzeu 6.4. - 12.4.2006

Galerie Belveder

Poklady z depozitáře III.: Vzorníky a zákresové knihy
9.2. - 16.6.2006

Velikonoce v Belvederu 29.3. - 30.3.2006

Jablonné nad Orlicí

Stálá expozice dějin města

Ruční výroba svíček 5.3. - 22.4.2006

Jablunkov

Muzeum v Jablunkově

Městečko pod horami 20.10.2005 - 30.4.2006

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Svět očima Romů 7.3. - 8.4.2006

Zelená krása mechorostů 18.4. - 20.5.2006

Jičín

Regionální muzeum a galerie Jičín

Ivan Podobský: Obrazy 10.2. - 12.3.2006

Nové nálezy archeologie 7.3. - 17.4.2006

Mapy Jičínska 18.3. - 11.6.2006

Jihlava

Muzeum Vysočiny Jihlava

Významné osobnosti české vědy a techniky do 2.4.2006

Grafičky ze sbírek muzea 9.3. - 2.4.2006

Petr Jordán Mirčev: Obrazy 6.4. - 30.4.2006

Jihlavská radnice v proměnách staletí 13.4. - 28.5.2006

Jilemnice

Krkonošské muzeum Jilemnice

Košťálov na fotografiích J. Voříška 10.3. - 10.4.2006

Z přírůstků muzea 20.4. - 30.5.2006

Jílové u Prahy

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy

"Kde láska má své sídlo, tam štěstí bývá zřídlo"
21.1. - 1.5.2006

Dobrodružné cesty světem 25.2. - 28.5.2006

Jílovice-Kojákovice

Rožmberk o.p.s. - Vesnické muzeum Kojákovice

Velikonoce na Kovárně 15.4.2006

Jindřichův Hradec

Muzeum Jindřichohradecka

Sběratelka Ema Destinnová 1.4.2006 - 6.1.2007

Národní muzeum fotografie o.p.s.

Kongresové centrum ČNB

Zlatý fond muzea II. - sbírka z darů současných českých fotografů 19.1. - 28.4.2006

Kamenice nad Lipou

Městské muzeum

Anna Franková - odkaz současnosti 4.3. - 9.4.2006

Ladislav Hodný - Vázání knih 15.4. - 28.5.2006

Kamenický Šenov

Sklářské muzeum

Člověk a příroda 31.3. - 28.5.2006

Karlovy Vary

Galerie umění

Šedesátá / z Galerie Zlatá husa 9.3. - 30.4.2006

Karlovarské muzeum

Expoziční budova

Petr Bořil: Kouzlo kamenných křížů 16.2. - 16.4.2006

Muzeum Zlatý klíč

Klobouky našich prababiček 1.2. - 16.4.2006

Buddhismus a jeho umění 1.3. - 31.3.2006

Karviná - Fryštát

Výstavní síň Interklub Karviná

Panenky 6.12.2005 - 2.4.2006

Klatovy

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech

Werner Ziegler: Čas mezi prostorem do 10.3.2006

Ostatkové obrázky ze sbírek muzea 14.1. - 10.3.2006

Poklady ze sbírek muzea v Neukirchenu bei Heiligen

Blut 14.1. - 10.3.2006

Dýmky a další kuřácké potřebí 15.3. - 19.5.2006

Opevnění na Klatovsku 15.3. - 19.5.2006

Region 2006 - klatovští výtvarníci 15.3. - 28.4.2006

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně

Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku

Otočné fotografie Pavla Vítky 2.3. - 31.3.2006

Milan Hůrka: Plastika 6.4. - 30.4.2006

Historie Královského města Kolína

Svět hmyzu 9.2. - 26.3.2006

Tradiční lidové zvykosloví a jeho současné projevy 15.2. - 2.4.2006

Jan Čart (1885-1943), kolínský malíř 5.4. - 25.6.2006

Sorela - umění a život ve stínu totality 13.4. - 11.6.2006

Kopřivnice

Regionální muzeum v Kopřivnici o.p.s. -

Technické muzeum

Okamžik zážitku - Zázitek okamžiku 27.1. - 21.4.2006

Art Mikst - Tulowice 21.4. - do června 2006

Kouřim

Muzeum Kouřimska v Kouřimi

Kolín ve stínu hákového kříže 28.3. - 14.5.2006

Muzeum lidových staveb v Kouřimi

Velikonoční výstava 21.3. - 23.4.2006

Smrt vynesem, nové léto přinesem 8.4.2006

Chození s Jidášem 15.4.2006

Před pomlázkou 16.4.2006

Králíky

Městské muzeum

Zmizelé Sudety 7.3. - 30.4.2006

Svět bublinek 2.3. - 30.4.2006

Kralupy nad Vltavou

Městské muzeum v Kralupech nad Vltavou

Výstava Klubu lidové tvorby Praha 16.3. - 23.4.2006

Kravaře u České Lípy

Expozice lidového bydlení

Velikonoce na rychtě 8.4.2006

Kroměříž

Muzeum Kroměřížska

Zásluhy tiskařské rodiny Krylů o českou bibliofilii

24.1. - 12.3.2006

Čistota - půl zdraví 27.3. - do května 2006

Galerie v podloubí

Karel Minář: Obrazy 9.3. - 9.4.2006

Secesní šperk 20.4. - 11.6.2006

Kutná Hora

České muzeum stříbra

Objevy v kutnohorském podzemí 1.4. - 11.6.2006

Kamenný dům		
<i>Kutná Hora - město neřesti</i>	1.4. - 30.11.2006	
Tylův dům		
<i>Andrej Barla: Fotografie</i>	5.4. - 9.5.2006	
Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory		
<i>Věra Stuchelová: Dopisy a jiné práce</i>	9.3. - 30.4.2006	
Galerie Felixe Jeneweina - Vlašský dvůr		
<i>František Skála: Ilustrace</i>	16.2. - 31.3.2006	
<i>Josef Krčil: Obrazy a kresby</i>	13.4. - 18.6.2006	
Kyjov		
Vlastivědné muzeum Kyjov		
<i>60 let kyjovské nemocnice</i>	23.1. - 16.4.2006	
Lanškroun		
Městské muzeum Lanškroun		
Nová stálá expozice: Medaile, mince a sochařské práce		
<i>Zdeňka Kolářského (od 26.11.2005)</i>		
<i>Joseph Cach: Obrazy</i>	28.1. - 12.3.2006	
<i>Polské lidové a umělecké řemeslo</i>	28.1. - 12.3.2006	
<i>170 let od otevření první poštovní sběry Lanškrouna</i>	18.3. - 27.4.2006	
<i>Práce žáků Zvláštní školy</i>	18.3. - 27.4.2006	
Ledeč nad Sázavou		
Městské muzeum		
Galerie hradu		
<i>Pavel Náčovský: Obrazy malované fotoaparátem</i>	1.4. - 30.4.2006	
Galerie muzea		
<i>Jaromír Ryšavý: Dřevořezby židovská synagoga</i>	1.4. - 28.5.2006	
<i>Srí Lanka, jak ji vidím, jak ji znám</i>	1.2. - 4.3.2006	
Liberec		
Severočeské muzeum v Liberci		
<i>Pod našima nohama</i>	14.3. - 7.5.2006	
<i>Tajuplný svět Julese Verna</i>	16.3. - 23.4.2006	
Lidice		
Národní kulturní památka - Památník Lidice		
<i>Hledáme děti z Lidic</i>	1.1. - 30.4.2006	
<i>Rehabilitace Památníku Lidice 2001-5</i>	11.1. - 30.6.2006	
Lidická galerie		
<i>Jan Raba, Bohumír Prokůpek: Fotografie</i>	do 14.5.2006	
Litoměřice		
Oblastní muzeum v Litoměřicích		
<i>Klub českých turistů se představuje</i>	2.3. - 1.5.2006	
Litomyšl		
Regionální muzeum v Litomyšli		
<i>Kosí hnízdo v Litomyšli</i>	1.4. - 18.5.2006	
<i>Zdeněk Burian: Ilustrace</i>	1.4. - 30.7.2006	
Loket		
Muzeum knižní vazby		
Galerie na radnici		
<i>Moderní české umění</i>	15.3. - 13.4.2006	
<i>Malba na hedvábí</i>	14.4. - 30.4.2006	
Lomnice nad Popelkou		
Městské muzeum a galerie		
<i>Kroniky Lomnicka aneb svědkové času</i>	do 26.3.2006	
<i>Práce pedagogů ZUŠ</i>	2.4. - 26.4.2006	
Loštice		
Památník Adolfa Kašpara		
<i>U kolébky, před oltářem, nad hrobem</i>	do 31.3.2006	
Louny		
Galerie Benedikta Rejta		
<i>Hugo Demartini</i>	26.11.2005 - 2.4.2006	
Oblastní muzeum v Lounech		
<i>Semena a plody</i>	24.1. - 26.3.2006	
<i>Od Thonetovy židle po bruselský styl</i>	31.1. - 2.4.2006	
<i>Co nevíte o lounském kostele</i>	4.4. - 11.6.2006	
<i>Zaniklé kamenolomy</i>	11.4. - 11.6.2006	
Mariánská Týnice - Kralovice		
Muzeum a galerie severního Plzeňska		
<i>Pavel Bouda: Obrazy</i>	23.3. - 23.4.2006	
<i>Velikonoce v muzeu</i>	3.4. - 17.4.2006	
Mariánské Lázně		
Městské muzeum		
<i>Krásný svět krásinek</i>	6.4. - 11.6.2006	
Máslovice		
Malé máslovické muzeum másla		
<i>Šlapeme do Máslovic stloukat máslo</i>	8.4.2006	
Mělník		
Regionální muzeum Mělník		
<i>Petr Pěnkava: Obrazy</i>	24.2. - 19.3.2006	
<i>Zvony nám odletěly</i>	7.4. - 23.4.2006	
Mikulov na Moravě		
Regionální muzeum v Mikulově		
<i>Klíč k určování pokladů - hromadné nálezy mincí na Mikulovsku</i>	od 13.5.2005	
Milevsko		
Milevské muzeum		
<i>Velikonoce v muzeu</i>	16.4.2006	
<i>Kouzlo staré fotografie</i>	5.3. - 1.5.2006	
Mladá Boleslav		
Muzeum Mladoboleslavska		
<i>Kuriozity z depozitářů</i>	23.2. - 2.4.2006	
<i>Ludmila Sezemská: Obrazy a kresby</i>	5.4. - 30.4.2006	
Mnichovo Hradiště		
Muzeum města Mnichova Hradiště		
<i>Loutky Františka Pešána a koláže Jiřího Pešána</i>	14.4. - 14.7.2006	
Mohelnice		
Vlastivědné muzeum		
<i>Posviťme si na to...od louče k žárovce</i>	do 26.3.2006	
Most		
Oblastní muzeum v Mostě		
<i>Historie Židů v Čechách a na Moravě</i>	7.3. - 30.4.2006	
<i>Historie Židů na Mostecku</i>	7.3. - 30.4.2006	
<i>Putování po židovských hřbitovech severozápadních Čech</i>	7.3. - 30.4.2006	
Náchod		
Galerie výtvarného umění v Náchodě		
<i>Vladimír Šindler: Vysočina</i>	27.1. - 19.3.2006	
<i>Jiří Štourač: Obrazy, kresby, ilustrace</i>	do 19.3.2006	
<i>Přirůstky z let 1990-2005</i>	31.3. - 28.5.2006	
Regionální muzeum Náchod		
<i>Milan Krymек: Akvarely</i>	10.3. - 30.3.2006	
<i>Pašijový týden</i>	3.4. - 9.4.2006	
<i>Miroslav Kolátor: Fotografie</i>	11.4. - 30.4.2006	
<i>Výstavní síň</i>		
<i>ŠŠŠ - Ševcová, Šimková, Štěpařová</i>	8.3. - 25.3.2006	
<i>Velikonoční výstava</i>	4.4. - 29.4.2006	
Náměšť na Hané		
Zámek Náměšť na Hané		
<i>Nezbedné pohádky</i>	1.4.2006	
<i>Barevné velikonoce</i>	10.4. - 14.4.2006	

Nejdek

Národopisné muzeum v Nejdku

Znovuobjevené Krušnohoří 10.3. - 23.4.2006

Nepomuk

Městské muzeum a galerie

Karel Havlíček: Setkání s krajinou 17.3. - 23.4.2006

Nová Paka

Suchardův dům (expozice Městského muzea v Nové Pace)

Petr Heber: Zlatem a ohněm 31.3. - 21.5.2006

Nové Město na Moravě

Horácká galerie v Novém Městě na Moravě

Miroslav Matoušek: Fotografie do 23.3.2006

Miroslav Brabenec: Grafika, frotáže 16.1. - 2.4.2006

Cyril Urban: Zápas s andělem 2.2. - 23.4.2006

Ladislav Martínek (1926-87) 9.3. - 21.5.2006

Velikonoční dílny 14.3. - 14.4.2006

Jiří Šindler: Kaligrafie, ilustrace, grafika 6.4. - 28.5.2006

Česká krajinářská fotografie 6.4. - 28.5.2006

zámecké nádvoří

Elen Jilemnická: Sochy do 8.5.2006

Horácké muzeum

Žáci Výtvarné školy Anny Šimonové 7.3. - 29.4.2006

Nové Město nad Metují

Městské muzeum

Galerie Zázvorka

Vladimír Roeman: Obrazy; František Faltus: Plastiky 16.3. - 7.5.2006

Nový Bor

Sklářské muzeum

Práce profesorů a dílenských mistrů sklářské školy

19.1. - 26.3.2006

Marie Glückaufová: Paralelní cesty 6.4. - 4.6.2006

Nový Jičín

Muzeum Novojičínska

Historické hodiny do 28.3.2006

Jiří Winter Neprakta do 28.3.2006

Minerály evropských zemí 16.2. - 23.4.2006

Lovecké trofeje za sezonu 2005 4.4. - 7.5.2006

Olomouc

Muzeum umění Olomouc

Terry Haas: Světo-čas-prostor 16.3. - 14.5.2006

Opava

Slezské zemské muzeum

Výstavní budova SZM

Tajemný svět lišejníků 7.2. - 9.4.2006

Doklady zalednění na Opavsku 21.2. - 26.3.2006

Loutkářův svět II. - amatérské loutkářské soubory na severu Moravy po roce 1945 od 21.3.2006

Oskar Laske: Lod' bláznů od 28.3.2006

Památník Petra Bezruče

Repoetitorium Přemysla Ruta, Otakara Karlase a Karla Čapka 2.3. - 23.4.2006

Orlová-Lutyně

Výstavní síň Muzea Těšínska

Nová stálá expozice: Orlová - minulost a současnost (od 27.10.2005)

Když se řekne archeologie... 27.10.2005 - 26.3.2006

Kdo si hraje nezlobí 13.4. - 17.9.2006

Ořechov u Brna

Muzeum vojenské techniky ARMY PARK

Ořechov 1945 22.4.2006

Ostrava

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Jindřich Štreit: Retrospektiva 7.3. - 29.4.2006

Jindřich Štreit: Kalendáře 28.3. - 29.4.2006

Nová síň v Ostravě-Porubě

Jindřich Štreit: Cesta ke svobodě 7.3. - 29.4.2006

Ostravské muzeum

Doteky v kovu 22.2. - 16.4.2006

Gustav Klimt a Egon Schiele 17.1. - 14.4.2006

Jindřich Štreit 7.3. - 16.4.2006

Veronique Habégre: Pastely, porcelán 16.3. - 16.4.2006

Revolvery a pistole v proměnách doby 5.4. - 29.6.2006

Pardubice

Východočeská galerie v Pardubicích

Pohledy současného umění na přírodu 1.3. - 28.5.2006

Východočeské muzeum

Nová stálá expozice: Expozice hraček "Bylo nebylo" (od 12.12.2005)

60. léta (móda, design, životní styl) do 19.3.2006

Skřítkové a strašidla Vítězslavy Klimtové 16.3. - 10.9.2006

Služební zbraně 18.-20. století ve sbírkách muzea

20.4. - 4.6.2006

Paseky nad Jizerou

Památník zapadlých vlastenců

Z truhlíček paseckých babiček do 21.5.2006

Paseky na starých pohlednicích do 21.5.2006

Petřvald u Karviné

Technické muzeum

Od plamínku k žárovce 14.2. - 31.12.2006

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Psí život 1.3. - 2.4.2006

Bohumil Peroutka: Místa v krajině 4.3. - 2.4.2006

Galerie

Galerie vynikajících osobností fotografa Jindřicha Vaňka 1.3. - 2.4.2006

Plzeň

Západočeské muzeum v Plzni

Dřevořezby českých panovníků - reliéfní obrazy Jarmily

Haldové 10.3. - 16.4.2006

Pražské jaro v roce 1968 17.3. - 14.5.2006

Praha

České muzeum výtvarných umění

Karl Prandtl: Ticho 15.2. - 26.3.2006

Uta Peyerer: Rozšiřování prostoru 15.2. - 26.3.2006

Galerie hl. m. Prahy

Městská knihovna

František Hudeček a František Gross do 14.5.2006

Dům U Kamenného zvonu

Karikatura od 8.2.2006

Staroměstská radnice

Roman Trabura od 1.3.2006

Muzeum dětské kresby - Dům U Zelené žáby

Emma Srnková 4.4. - 28.5.2006

Muzeum hlavního města Prahy

Zmizelá Praha Jana Minaříka 31.1. - 30.4.2006

Muzeum Policie ČR

Místa utrpení, smrti a hrdinství 10.1. - 19.3.2006

Policejní a četnické stejnokroje 4.4. - 25.6.2006

Christoph de Bono 18.4. - 30.4.2006

Národní galerie v Praze

Valdštejnská jízdárna

František Ženíšek 3.11.2005 - 2.4.2006

NG - Klášter sv. Anežky České
Francouzské gotické umění z Metropolitního muzea v New Yorku do 21.5.2006

NG - Klášter sv. Jiří
Jan Jakub Hartmann: Alegorie Vody, Alegorie Země od 19.12.2005

NG - Šternberský palác; sídlo Sbírky starého umění
Umění italské renesanční kresby: Dürerovi italští současníci 19.12. - 12.3.2006

NG - Sbírka mimoevropského umění; Archiv Národní galerie v Praze, Praha 5
Oltář z hory Taikózan do 31.12.2006
Přírodní náměty v japonské grafice 19. století 18.3. - 11.6.2006

NG - Veletřzní palác; Sbírka moderního a současného umění a Sbírka umění 19. století, Praha 7
Běla Kolářová 27.1. - 9.4.2006
Zorka Šáglová 27.1. - 9.4.2006
Eva Výborná, Tomáš Skalík 3.3. - 21.5.2006

Národní muzeum
Zlaté časy médií 24.11.2005 - 31.3.2006

NM - České muzeum hudby
Štědrý den 1875 od 8.12.2005

NM - Historické muzeum - Lobkovický palác
Olympijská mozaika od 1.12.2005

NM – Historické muzeum - Lapidárium, Praha 7
Němí svědkové vlády Lucemburků 16.2. - 1.10.2006

NM – Historické muzeum – národopisné oddělení, MUSAION
Řezbářské mystérium Jiřího Netíka 3.3. - 30.4.2006

NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur
Dobrodružství sběratele Bedřicha Formana do 13.3.2006
Umění frankofonní Afriky 25.1. - 26.3.2006
Tapas a netkané látky z tichomořských ostrovů 22.2. - 28.5.2006

Národní zemědělské muzeum, Praha 7
Kde se pivo vaří... 27.9.2005 - 31.3.2006
Miloš Šejn: Velké G 9.2. - 26.3.2006
Rudolf Šmíd: "home made" traktory, stohy a kupky 16.2. - 26.3.2006
60. léta na českém venkově 9.3. - 28.5.2006
Rozvíjej se poupátko 6.4. - 28.5.2006

Památník národního písemnictví
Jan Zahradníček od 22.2.2006

Pedagogické muzeum J. A. Komenského
Rekonstrukce - muzeum uzavřeno 8.1. - 15.3.2006

Poštovní muzeum
Rytina v ceninové a známkové tvorbě 8.2. - 2.4.2006
Zdeněk Netopil: Známky a kresby 5.4. - 14.5.2006

Správa Pražského hradu
Karel IV. - císař z boží milosti 16.2. - 21.5.2006
Letohrádek královny Anny
Na čtyřech nohách – sedací nábytek Pražského hradu 11.4. - 16.7.2006

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze
Nová stálá expozice: Stroje času - sbírka hodin a hodinek (od 28.11.2005)
Maria Callas & Swarovski: Šperky na jevišti 21.1. - 26.3.2006

Galerie Josefa Sudka
Pavel Hrdlička: Fotografie 19.1. - 16.4.2006

Židovské muzeum v Praze
Muž, který si nedal pokoj: Příběh Josefa Poláka (1886-1945) 1.2. - 19.3.2006
Španělská synagoga
Melissa Shiff: Avantgardní židovská svatba 5.4. - 30.6.2006

Prachatice

Prachatické muzeum

Velikonoce v muzeu 23.3. - 25.3.2006
Přirůstky z depozitáře 4.4. - 25.6.2006
Josef Hapatyka: Prostorové fotografie z jižních Čech 4.4. - 30.4.2006

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově

Grand Prix 2005 Obce architektů 23.2. - 19.3.2006
Řička Okluka – Hlučela 23.2. - 2.4.2006
Orchideje 9.3. - 30.4.2006
Mapy ve sbírkách muzea 21.3. - 2.4.2006
Jitka Tláskalová: Tapiserie Artprotis 23.3. - 21.5.2006
Významné osobnosti vědy a techniky 6.4. - 18.6.2006
Plakát ze sbírek muzea 6.4. - 2.7.2006
Špalíček
Loutky dětem 16.3. - 5.4.2006
O proutí a košíkách 21.3. - 23.4.2006
Josef Bubeník: Obrazy 13.4. - 28.5.2006

Předklášteří

Podhorácké muzeum

Michal Ranný: Obrazy, kresby 26.2. - 8.5.2006
Vlhumilné a vodní květiny 14.4. - 23.4.2006

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

Výtvarná skupina A7 22.3 - 22.4.2006
Město Přerov – 750 let 22.3. - 1.9.2006
Ornitologická stanice Muzea Komenského (ORNIS)
Ptačí chřípka - fáma nebo smrtelné nebezpečí? do 30.4.2006
Petr Macháček: Ptáci rákosin, bažin a močálů 16.1. - 30.6.2006

Přeštice

Dům historie Přešticka

Od Edisona k céděčce aneb báječné mluvící stroje s klíčkou 1.2. - 28.3.2006
Obrazy Josefa Brabce 1.2. - 28.3.2006
Staré Přeštice - k 780. výročí města 12.4. - 11.6.2006

Příbor

Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda

Grafiky a fotografie Bohumila Zbranka a Františka Hamana 21.2. - 23.4.2006
Fotografie z cest Josefa Knápka 7.3. - 21.5.2006

Příbram

Hornické muzeum Příbram

Historie hornictví a hudba 21.3.2006
Velikonoční pochod za Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan 15.4.2006
Březové hory
Krása radotínských kalcitů 4.4. - 28.5.2006
Březohorské minerály ve fotografii 4.4. - 28.5.2006
Březové hory - hornický domek
Velikonoce v hornickém domku 10.4. - 17.4.2006

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech

Rokycanské motivy v obrazech Jiřího Patočky 9.3. - 16.4.2006
Historie Sokola v Rokycanech 16.3. - 30.4.2006
Rokycanská muzejní noc 24.3. - 25.3.2006
Velikonoce v muzeu 15.4.2006
Ekofilm 18.4. - 21.4.2006
Eliška Sládečková: Mirošovsko v obrazech a kresbách 20.4. - 28.5.2006

Výstavní síň Městské knihovny v Mirošově <i>Z pozůstalosti Jaroslava Falce</i>	23.2. - 30.3.2006
Roudnice nad Labem Galerie moderního umění <i>Příští stanice Arkádia</i>	9.3. - 1.5.2006
Podřipské muzeum <i>Práce žáků ZUŠ</i>	3.2. - 31.3.2006
Roztoky u Prahy Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy <i>Střední Čechy na starých pohlednicích</i>	14.2. - 8.5.2006
<i>Václav Král - člověk, tvůrce, učitel</i>	7.3. - 21.5.2006
Rožnov pod Radhoštěm Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm <i>Boží Hod velikonoční</i>	6.4.2006
Sedlčany Městské muzeum Sedlčany <i>Pastelové portréty Evy Peškové</i>	7.3. - 21.4.2006
Skuteč Městské muzeum <i>Orchideje naší přírody</i>	2.3. - 17.4.2006
Slavkov u Brna Historické muzeum ve Slavkově u Brna <i>Loutky</i>	1.4. - 25.5.2006
<i>Práce žáků ZUŠ F. France</i>	1.4. - 30.4.2006
<i>Velikonoční výstava</i>	14.4. - 17.4.2006
Sokolov Krajské muzeum Sokolov <i>Michael Thonet: Nábytek z Rakouska</i>	do 26.3.2006
<i>Agnes Bojtí: Akvarely</i>	2.3. - 26.3.2006
<i>Vojenství ve 2. polovině 20. století</i>	27.3. - 30.7.2006
Stěbořice Arboretum Nový Dvůr <i>Svět miniaturních krajín</i>	do dubna 2006
<i>Skupina X</i>	od 17.1.2006
Strážnice Městské muzeum <i>Loutky Jaroslava Neduchala</i>	15.1. - 21.4.2006
Národní ústav lidové kultury - Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy <i>Oslavy 50. výročí založení NÚLK Strážnice</i>	28.4.2006
Svitavy Městské muzeum a galerie <i>České loutkové rodinné divadlo</i>	18.2. - 16.4.2006
<i>Svitavy včera a dnes</i>	18.2. - 26.3.2006
<i>Gymnázium, muzeum</i>	
<i>Svitavská historiáda</i>	20.4. - 21.4.2006
Šenov Knihovna & Šenovské muzeum <i>Chráněné a léčivé rostliny</i>	20.3. - 20.4.2006
Šlapanice Muzeum ve Šlapanicích <i>Od Vltavy k Pílavě</i>	3.3. - 30.4.2006
Šumice Muzeum Šumice <i>Velikonoce 2006</i>	duben 2006
Šumperk Vlastivědné muzeum v Šumperku <i>LX Jiří Hastík: Obrazy, kresby, objekty</i>	do 26.3.2006
<i>Betonová hranice - příběh československého opevnění do roku 1945</i>	8.2. - 2.4.2006
Tábor Husitské muzeum <i>Galerie AD 1551</i> <i>Jaroslava Matoušková-Pánková: Obrazy</i>	30.3. - 28.4.2006
Muzeum fotografie Šechtla a Voseček <i>Sergej Prokudin-Gorskij: Fotografie 1905-1916</i>	1.3. - do dubna 2006
Teplice Regionální muzeum v Teplicích <i>Himaláj 1000 až 8848</i>	3.3. - 26.3.2006
Terezín Památník Terezín <i>Vavro Oravec</i>	1.3. - 31.5.2006
<i>Malá pevnost</i>	od 1.3.2006
<i>Renato Oggier</i>	
Trutnov Muzeum Podkrkonoší <i>Jaro v umění</i>	16.3. - 23.4.2006
<i>Hasiči jedou...</i>	4.4. - 28.5.2006
Třebíč Muzeum Vysočiny Třebíč <i>Boris Baromykin: Fotografie</i>	27.1. - 14.5.2006
<i>Miroslav Koupil: Kaligramy</i>	23.2. - 28.5.2006
<i>Rozumíme zvířatům</i>	16.3. - 14.5.2006
Třinec Muzeum Třineckých železáren a města Třince <i>Africký textil</i>	10.2. - 30.3.2006
<i>Jan Bocek: Krajina</i>	10.2. - 10.3.2006
<i>Karol Kaleta: Slezsko můj domov</i>	10.2. - 30.3.2006
Turnov Muzeum Českého ráje v Turnově <i>Země - život a čas</i>	do 31.3.2006
<i>Zemský ráj - krajinářská fotografie</i>	11.3. - 29.4.2006
<i>Nesmrtelná pohádka</i>	16.3. - 30.4.2006
Týnec nad Labem Městský úřad - Muzeum rodu Pernerů a Týnce nad Labem <i>Proměny Týnce nad Labem</i>	duben-květen 2006
Uherské Hradiště Slovácké muzeum v Uherském Hradišti <i>Veligrad</i>	27.10.2005 - 15.3.2006
<i>110. výročí Klubu českých turistů</i>	19.1. - 19.6.2006
<i>Když řinčí zbraně</i>	23.3. - 4.6.2006
<i>Z kurzu pletení z proutí a pedigu</i>	6.4. - 30.4.2006
<i>Rok ve Vlčnově - fotografie</i>	6.4. - 10.9.2006
Galerie Slováckého muzea <i>Miroslav Klíma: Designér a sochař</i>	9.2. - 16.4.2006
<i>Dušan a Sika Sekelovi: Obrazy</i>	9.2. - 16.4.2006
<i>Roman Hudziec: Moderní krajina</i>	9.2. - 16.4.2006
<i>Cestička do školy - slabikáře a školní pomůcky</i>	16.2. - 21.5.2006
Uherský Brod Muzeum Jana Amose Komenského <i>Tajemný jednorožec - zkameněliny v legendách a mýtech</i>	do 12.3.2006
<i>Jakub Hněvkovský: Hoan Kiem - Fotografie z Vietnamu</i>	9.2. - 21.5.2006
<i>Světlci a svěťice v lidové malbě na skle</i>	2.3. - 27.8.2006
<i>Práce žáků ZŠ Na výsluní</i>	30.3. - 23.4.2006
<i>Kraslice 2006</i>	4.4. - 5.4.2006

Ústí nad Labem

Muzeum města Ústí nad Labem

Obchodní centrum Sever

Markus Lokai/inden, Ibra Ibrahimovič/Libkovic: *Chtěli jsme zůstat* 22.2. - 31.3.2006

Valašské Meziříčí

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně - pobočka

Valašské Meziříčí

Rostliny v hudbě 19.1. - 2.4.2006
Irsko očima fotografa 2.3. - 2.4.2006
Paličkovaná krajka 6.4. - 14.5.2006
Vítání jara 9.4.2006
Hmyz a členovci ve fotografii Fr. Weydy 13.4. - 11.6.2006

Varnsdorf

Oblastní muzeum Děčín, - pobočka Varnsdorf

Fotorok 2005 18.1. - 15.3.2006

Veselí nad Moravou

Městské muzeum Veselí nad Moravou

Fotbal! 1934-2004 23.4. - 17.9.2006

Vlašim

Muzeum Podblanicka

Josefa Burkhart: Krajina v obrazech 2.3. - 26.3.2006
Objekty 31.3. - 23.4.2006

Vodňany

Městské muzeum a galerie

Kamila Berndorffová: Rok v Indii 12.1. - 17.3.2006
100. výročí budovy Spořitelny 26.3. - 30.6.2006
Rudolf Jung: Osoby a jiné 26.3. - 30.4.2006
Infocentrum
Vodňanské hrátky pro malé a velké leden-březen 2006

Vrchlabí

Správa KRNP, Krkonošské muzeum

Umění tibetské thangky 19.1. - 12.3.2006
Fotografující redakce časopisu Krkonoše, Jizerské hory 31.1. - 14.5.2006
Václav Mejvald: Obrazy 20.3. - 16.7.2006
Krkonošské muzeum - Tři historické domy
Benno Dlouhy: Obrazy 15.3. - 18.6.2006

Vsetín

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně

Kaligramy Miroslava Koupila 5.2. - 2.4.2006
Chuť čaje - chuť zenu 5.3. - 14.5.2006
Gobelíny z MGM ve Valašském Meziříčí 12.3. - 28.5.2006
Poetický svět Miriam Kocurkové 9.4. - 11.6.2006

Vysoká u Příbrami

Památník Antonína Dvořáka

Světová interpreti Antonínu Dvořákovi do 31.3.2006

Vysoké Mýto

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Pojďte si hrát ... s Josefem Čapkem 16.2. - 16.3.2006
Vysokomýtské létání 26.3. - 14.5.2006

Vysoké nad Jizerou

Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí

Drahé kameny Krušných hor do 30.3.2006
Podivní tvorové z Jizerských hor 4.3. - 6.4.2006
Putování za předky 8.4. - 23.6.2006

Vyškov

Muzeum Vyškovska

Město Vyškov: urbanistická koncepce 1.3. - 26.3.2006
Tapiserie 30.3. - 23.4.2006

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Současné české loutkové divadlo 16.2. - 8.4.2006
Zdeněk Sklenář: Ilustrace, grafika, malba 19.4. - 3.6.2006

Zbiroh

Městské vlastivědné muzeum

Den Tibetu 10.3. - 24.4.2006
Velikonoce - svátky jara 28.3. - 4.4.2006

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

Ida Vaculková: Keramika 14.3. - 7.5.2006
Stálá expozice, grafický kabinet
Josef Polášek (1899-1946) 14.2. - 12.4.2006
Pavel Ryška: Videoart 11.4. - 14.5.2006

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Objektivem Milana R. Štefánika do 23.4.2006
Ostrov Sandokana 19.1. - 30.4.2006
Výstava fotografií Pavla Bezděčky 9.2. - 28.5.2006
Z terénních výzkumů Karla Pavlišťáka do 21.5.2006

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Historie četnictva a policie do 21.5.2006
Znojmo v průběhu staletí 2.3. - 20.5.2006
Dům umění
Srbská církevní grafika 20.2. - 1.4.2006

Zubrnice

Muzeum lidové architektury

Velikonoce v Zubrnicih 8.4. - 9.4.2006

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Důl Jan Šverma Žacléř a Kulturní klub Dolu Jan Šverma 2.12.2005 - 31.3.2006

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci

"Šťastná to žena!" 15.1. - 10.3.2006
Žatec očima malířů 5.2. - 10.3.2006
Copak je to za vojáka? 19.3. - 25.5.2006
Křížova vila, pobočka
Patchwork 29.1. - 26.3.2006
Eliška Seemanová: Olej, kresba 2.4. - 1.5.2006
Velikonoce v muzeu 10.4. - 12.4.2006

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

100. výročí narození Ladislava Znoje 23.4. - 18.6.2006

Železný Brod

Městské muzeum v Železném Brodě

Výstava prací žáků sklářské školy 8.1. - 26.3.2006
Velikonoční jarmark na Bělišti 7.4. - 9.4.2006

katalog k výstavě, který není jen pouhým vědeckým katalogem, ale autor zde velmi zevrubně zpracoval období konce 19. a počátku 20. století a působivě vykreslil život provinčního města na prahu moderní doby. Např. součástí objevné kapitoly Proměny města je i poměrně rozsáhlá část věnovaná bytovým poměrům v Chebu včetně zmapování činnosti stavebních bytových družstev. Autor zde objevuje jména, která dosud v městských dějinách architektury ještě nikdo nezmiňoval. V katalogu jsou popsány jednotlivé stavby, soukromé vily, ale také veřejné budovy. Sem patří kromě jiných přestavba chebského nádraží se secesním halovým interiérem a nádhernou jídelnou. Z fotografií je zřejmé, že při zařizování interiérů bylo velice dbáno na kvalitní umělecké řemeslo. Bohužel, vše známe jen z dobových fotografií, neboť chebské nádraží bylo v dubnu 1945 při americkém náletu zničeno.

Zcela poprvé jsou zveřejněny fotografie interiéru jednacího sálu okresního soudu s nadživotním portrétem Františka Josefa I. od malíře Josefa Reinera nebo secesní výmalby v chebském divadle, které byly bohužel také při přestavbě divadla v roce 1954 zničeny.

Velice se vydařila vernisáž výstavy, kterou společně s ředitelkou muzea a autorem výstavy zahájil architekt David Vávra. Přišlo tolik lidí – podle odhadu 650 – že výstava musela být zahájena dvakrát. Dobovou atmosféru připomenul chebský kavárenský orchestr.

Celý projekt výstavy je dvojjazyčný (česko-německý) a je spolufinancován z EU prostředků. Partnerem projektu je Muzeum Smrčin ve Wunsiedlu. K výstavě muzeum vydalo pracovní sešity pro dětské návštěvníky. Katalog je možno za 120 Kč + balné + poštovné objednat na adrese muzea nebo na e-mailu: sekretariat@muzeumcheb.cz

Eva Dittertová

Tajuplný svět Julese Verne Severočeské muzeum v Liberci 16. března – 23. dubna 2006

Další z výstav v Severočeském muzeu v Liberci, připravená u příležitosti 4. ročníku Veletrhu dětské knihy, je dedikována jednomu z nejvýznamnějších autorů vědecko-fantastického a dobrodružného románu, francouzskému spisovateli a dramatikovi Julesu Verneovi, od jehož úmrtí uplynulo v loňském roce právě sto let (+ 24.3.1905). Jules Gabriel Verne, který se narodil roku 1828 ve francouzském městě Nantes, je autorem úctyhodného počtu padesáti tři románů – „verneovek“, z nichž většina byla také přeložena do češtiny. Dalších osm titulů, o jejichž pravosti se dodnes vedou spory, vyšlo po jeho smrti v úpravě spisovatelova syna Michela. Jeho románová tvorba se v období první republiky stala čtenářským fenoménem především díky četným vydáním v různých edicích nakladatelství Jos. R. Vilímek; po druhé světové válce pak v letech 1957–1989 potvrdila oblibu verneovek v milionových výtiscích nakladatelství Albatros (ed. *Podivuhodné cesty*), SNDK a Mladá fronta.

Vystavené knihy, které zahrnují téměř kompletní autorovo dílo vydané v různých časových obdobích, lze však dnes jen velmi těžko doporučit dospívajícím čtenářům ve věku 11–15 let, ať již pro poněkud archaický jazyk opírající se především o původní překlady nebo pro dynamiku děje a obsah, které z hlediska vnímání ... náctiletých neodpovídají současným nárokům na tento literární žánr.

To, co však u Verneových románů stále platí, univerzálně také pro SF a dobrodružnou literaturu celkově, ať již se zabývá čímkoli, je fantazie založená na vizi reálného vědeckého pokroku, silný příběh a brilantní vyprávěčský styl – bez ohledu na jazykové prostředky. Větší šance na úspěch však mají jiné různé „vizualizované“ ztvárnění románových předloh: film, hraný i kreslený, a zejména kreslený příběh ve formě comicsu. Z těch kreslených si i ve výstavě připomene-

me – kromě jiných – též dílo dnes pravděpodobně nejúspěšnějšího scénáristy comicsů na světě, Brita Alana Moora, „Liga výjimečných“, do kterého nejenže velmi originálním způsobem „infiltroval“ kapitána Nema a ponorku Nautilus, ale také vytvořil nový styl tzv. „steampunk“ – zcela v duchu verneovských románů.

K nejvýznamnějším filmovým zpracováním děl Julese Verne patří filmy českého režiséra Karla Zemana oceněné pro svůj novátorský přístup ve spojení hraného a animovaného filmu řadou mezinárodních ocenění. Filmy Vynález zkázy (1957), Ukradená vzducholoď (1967) a Na kometě (1970) patří do pokladnice verneovských realizací nejen v českém, ale i světovém měřítku. Hravá fantazie, s níž byly vytvořeny dekorace k těmto filmům podle dobových ilustrací nemá dodnes srovnatelné obdoby. Návštěvníci výstavy v Severočeském muzeu budou mít ojedinělou možnost zhlédnout původní dekorace k nim a v „akci“ i prostřednictvím videoprojekce Zemanových filmů. Velmi působivým doplňkem výstavy jsou též nápadité kulisy z představení Naivního divadla Liberec „Vynález zkázy“. Výstava se také zaměřuje na nejzajímavější technické vynálezy popsané ve Verneových dílech a „zhmotněné“ ve formě třírozměrných papírových modelů Ladislava Badalce, stálého spolupracovníka časopisu ABC (pro Liberec vytvořil také model renesanční radnice a Ještědu).

V rámci výstavy proběhne výtvarná soutěž pro děti na „verneovské“ téma, jejímž námětem je ztvárnění některého z vynálezů podle vlastní fantazie. Pro dětské návštěvníky výstavy bude po dobu jejího trvání až do vyčerpání zásob k dispozici zdarma jeden z vystřihovacích modelů Speciálu ABC.

Zdeněk Hrabák

Betonová hranice Vlastivědné muzeum v Šumperku 9. února – 31. března 2006

Výstava s názvem „Betonová hranice, příběh československého opevnění do roku 1945“, připomíná 70. výročí zahájení výstavby československého opevnění v úseku Králický – Hrubý Jeseník. Touto aktivitou se Vlastivědné muzeum v Šumperku hlásí k celostátnímu projektu „Muzea a 20. století“

Výstava připomene dramatické období ohrožení Československa Německem po zrovnoprávnění německých ozbrojených sil na ženevské konferenci v roce 1932. Československé vedení si tehdy uvědomovalo, že v případě ozbrojeného konfliktu s Německem bude stát armáda proti přesile.

Následné rozhodnutí vojenských expertů eliminovat vyšší počty vojáků a vojenské techniky nepřítele obrannými liniemi betonových pevností a pevnůstek vycházelo z tehdejšího stavu výzbroje československé armády i úrovně vojenské strategie.

Na budoucí možnou válku se pohlíželo jako na válku koaliční, ve které bude československá armáda součástí armád spojenců. Hlavní štáb vycházel z nejobtížnější, přitom patrně nejpravděpodobnější možnosti válečného konfliktu, totiž současné války Československa s Německem a Maďarskem.

První plán výstavby opevnění byl přijat 12. prosince 1935. V té době již probíhala (od podzimu 1935) výstavba objektů těžkého opevnění na Ostravsku. V roce 1936 se začalo těžké opevnění stavět v okolí Králík, Rokytnice v Orlických horách a v Bratislavě. Postupně byla budována lehká opevnění kolem hranice, ale i ve vnitrozemí, např. k obraně Prahy a dalších strategicky důležitých oblastí.

Výstava seznámí na fotografiích, plánech a nákresech s průběhem výstavby opevnění, zvláště na severní a jižní Moravě, ozřejmí úlohu hraničářských pluků, jednotek stráže obrany státu, strážních praporů a pluků zajištění lehkých opevnění. Fotografie, modely a další dokumenty připomenou jednotlivé typy lehkých a těžkých opevnění, seznámí s rozdíly mezi lehkými pevnostkami vz. 36 a vz. 37, s úkolem dělostřeleckých tvrzí a jejich částí, jako byly dělostřelecké pozorovatelné, dělostřelecké sruby, tvrzové vchodové sruby, pěchotní sruby a další. K vidění bude některé tehdejší vybavení pevností, jako potrubí vzduchotechniky a elektroinstalace, uzávěry střílen, stůl na výměnu hlavně, periskop a další, ale i používaná lehká výzbroj jako kulometry a jiné palné zbraně. Pozornost je věnována také československé mobilizaci v září 1938, stavu, připravenosti a úloze opevnění v tomto období a následné kapitulaci a vydání pohraničních opevnění nepříteli. Závěr výstavy připomíná využití československých pevností nacistickou armádou

v průběhu druhé světové války, kdy pevnosti posloužily ke zkouškám odolnosti pro potřeby výstavby německých pevností a velitelských stanovišť na severofrancouzském pobřeží a jinde. Připomenuta je také i aktivní role pevnostního systému na Ostravsku a Opavsku proti postupující sovětské armádě.

Chystaná výstava by nemohla vzniknout bez spolupráce s muzei i soukromníky, kteří se věnují zpřístupňování opevnění veřejnosti, sbírají doklady a předměty vztahující se k výstavbě a vybavení pevností, studují dokumenty a publikují knihy o československém opevnění. Návštěvník bude mít možnost vidět část autentického vybavení z tvrze Hanička, které poskytuje společně s modely pevností městské muzeum v Rokytnici v Orlických horách, výstroj, výzbroj i vybavení pevností z Vojensko-historicko-technického muzea v České Třebové, modely opevnění Radima Žambocha a Klubu vojenské historie Kralka spravující objekt K-S 5 u Dolní Moravy, předměty ze sbírky Františka Hlavatého včetně unikátních exemplářů a výzbroj a výstroj poskytnutou členy Beton Bunker Club Kronfelzov spravujícího objekty StM-S 30 – 34 v okolí Starého Města pod Sněžníkem. Vystavující i některá další muzea a organizace budou informovat o své činnosti a o možnostech návštěvníků výstavy zhlédnout veřejnosti přístupné pevnosti v terénu.

Zdeněk Doubravský

Nabídka výstav

Papírové modely

Více jak 12 let je mým koníčkem sestavování papírových modelů. V současné době jsem musel z prostorových důvodů tuto činnost pozastavit. Hledám proto nejlépe nějaké regionální nebo specializované muzeum které by rádo

při nějaké expozici zřídit menší stálou expozici papírových modelů. Expozice by se nadále rozšiřovala o další modely, čímž by mohla být zajímavá po několika letech i pro ty návštěvníky kteří ji navštívili. Ústředním modelem by bylo malé městečko o ploše 170 x 90 cm sestávající ze tří částí, které z prostorových důvodů musím mít zatím rozdělené. Všechny modely by byly na tuto expozici zapůjčeny bezplatně.

Mám pouze dvě podmínky vyplývající z charakteru modelů. Modely musejí být umístěny v prostorech, kde na ně nebude dopadat přímé sluneční světlo neboť barva na papíru pak v průběhu času bledne a musejí být dobře zabezpečeny proti poškození, vlhkosti a zvláště prachu apod.

Kontaktní adresa: Tomáš Andreas, tel: 606 306 601, e-mail: andreas.tom@seznam.cz

Kočárky

Sbírka má název "Kočárky a dítě", počet vystavovaných exponátů se pohybuje mezi 70–80. Je řazena podle historických období od 1880–1980, kočárky obsahují dobové textilie spolu s dobovým kojeneckým a dětským oblečením ve vitrínách. Ideální výstavní plocha je 150–200 m². Sbírku tvoří z 1/3 kočárky dětské a ze 2/3 kočárky loutkové (pro panenky).

Sbírka je od roku 2004 úspěšně vystavována v jednotlivých muzeích ČR (Roztoky u Prahy, Muzeum hlavního města Prahy, Ústí nad Orlicí, Čáslav, v současné době Polabské muzeum Poděbrady). Tento rok je již obsazen a začínáme plánovat rok 2007. Doba trvání výstavy je vždy 4 měsíce a její umístění **pouze v Čechách** (Morava je pro nás velmi náročná - doprava na velké vzdálenosti sbírce škodí).

Kontaktní adresa: Miloslava Šormová, Palackého 997, 252 63 Roztoky u Prahy, tel/fax 220 912 576

"Kde se pivo vaří..."

Národní zemědělské muzeum nabízí jiným institucím zapůjčení své výstavy "Kde se pivo vaří...", která na ploše circa 600 m² prezentuje dějiny sladovnictví, chmelařství a pivovarnictví.

Výstava je k dispozici po 1. dubnu 2006. Bližší informace na tel. čísle: 233 379 016 nebo písemně nzm.praha@nzm.cz

Muzejním knihovnám

Pošumavské sirkárny

Rukopis knihy vznikl po dobu tří let a zúročil autorovy dlouholeté zkušenosti z oboru filologie a současně znalosti Šumavy a potažmo celého Pošumaví. Publikace dostala i nadregionální charakter, protože zachycuje dějiny

české zápalky, které se začaly psát právě před 165 lety v Sušici – kolébce českého sirařství. Kniha zachycuje historii starých velkých i těch úplně malých sirařen z oblasti centrální a jižní Šumavy, Pošumaví a Chodska (Sušice, Kaš-

perské Hory, Dlouhá Ves, Horažďovice, Klatovy, Nýrsko, Zlatá Koruna, Husinec, Prachatice, Strážný, Borová Lada, Nové Hutě, Horská Kvilda, Vimperk, Kdyně, Kolo-več, Domažlice, Klenci, Nemanice, Nahošice). Součástí knihy je dobový obrazový materiál, zahrnující inzeráty, oznámení, zaměstnanecký řád či dobové obrázky dávno neexistujících objektů.

Čtenář – laik i odborník – získá podrobné informace o těch nejstarších technologických výroby sirek, naleznou zde ukázky široké škály výrobků tohoto významného výrobního odvětví, citace článků z dobového tisku, reprodukce starých fotografií apod. Součástí knihy je i bohatá barevná obrazová příloha s ukázkami starých dobových etiket z let 1850–1890. Ukázky z publikace a povídání o ní proběhlo v říjno-

vém pořadu České televize "Toulavá kamera".

Knihy zatím našla cestu nejen do řady veřejných knihoven, ale i do knihoven archivních či do knihoven renomovaných muzeí a vysokých škol prakticky z celých Čech i Moravy a dokonce i do zahraničí. V současné době je na skladě ještě cca 1/3 zásob. Cena publikace vydávané u příležitosti 165. výročí "narození sušické sirky" je 299 Kč. Knihy by si měla najít cestu nejen ke sběratelům – filumenistům, ale i k široké čtenářské veřejnosti. Podrobnější informace můžete nalézt i na webových stránkách Městské knihovny v Klatovech.

Kontakt: Tomáš Cihlár, tel.: 606 494 996, fax: 376 595 155, e-mail: tomas.cihlar@zs.pacejov.indos.cz

Severní Morava sv. 90

Ediční činnost v roce 2006 zahájilo Vlastivědné muzeum v Šumperku vydáním 90. svazku vlastivědného sborníku Severní Morava.

Stěžejní studie sborníku nabízejí historikům, archivářům, učitelům a všem, kteří se s chutí ponoří do historie tří rozdílná témata. Prvním je historiky poněkud opomíjená problematika vzniku a vývoje středověkých komunikací v jesenické oblasti. Dr. Popelka se pokouší v příspěvku *Středověké komunikace na Jesenicku* zmapovat nejvýznamnější spoje v jesenické oblasti na základě studia dobových zpráv, map, pomístního pojmenování nebo archeologických nálezů. Zcela jiného zaměření je příspěvek dr. Karla Konečného „*Obrozená*“ *Československá strana lidová na Šumpersku a Zábřežsku v letech 1948–1960*, který podává zajímavé srovnání vývoje a postavení strany v těchto dvou okresech.

Novodobým dějinám je věnován také třetí příspěvek Mgr. Martina Krčála *Vztah odbojové organizace „Rada tří“ k severní Moravě*, v němž se autor snaží zhodnotit působení organizace k ostatním skupinám operujícím v této oblasti.

Příspěvky v rubrikách Zajímavosti, Recenze a Zprávy jsou určeny všem čtenářům, kteří se zajímají o vlastivědnou problematiku v širším slova smyslu. K těmto článkům patří např. příspěvek Josefa Bieberleho *Německý antifašista Rudolf Zischka (1895–1988)*, napsaný k osmdesátinám doc. dr. Zdeňka Filipa. Dr. Bieberle byl prvním historikem, který objasnil úlohu tohoto československého občana německé národnosti, jenž zůstal i po nástupu fašismu k moci věrný Československé republice. Na příběh téměř detektivní kolem osudu Bojkovické madony poukazuje dr. Milena Filipová v zajímavosti *Bojkovická madona z Klášterce*. K dalšímu bádání kolem Madony vybízí skutečnost, že potřebné materiály jsou deponovány ve Vlastivědném muzeu v Šumperku

a jen čekají na další zpracování, např. v seminární či diplomové práci. Na podzim roku 2005 byla Madona k vidění ve Vlastivědném muzeu v Šumperku na výstavě sakrálního umění na Šumpersku, Zábřežsku a Mohelnicku. V souvislosti s další pozoruhodnou výstavou z tvorby šumperského malíře Zbyňka Semeráka *Cesty a sny* připomenul Mgr. Pavel Konečný v příspěvku *Tvůrce samotář Zbyněk Semerák* nelehký životní osud této výjimečné umělecké osobnosti. Mistrovský obraz *Radziwilow 1916*, zachycující výjev z první světové války, dílo našeho předního českého malíře Rudolfa Kremličky, se stal námětem stejnojmenného článku Antonína Vašíčka. Obraz, který se nachází v depozitáři zábřežského muzea, byl restaurován v roce 2003 pražskou akademickou malířkou a restaurátorkou Marií Beranovou. Příspěvek dr. Magdy Zmrhalové *Zajímavé rostliny na Smrku v Rychlebských horách* rubriku drobnějších příspěvků uzavírá.

V uplynulém roce byla činnost muzea neobyčejně pestrá, což je patrné z příspěvků dr. Gronychové *Nový projekt výstav Vlastivědného muzea v Šumperku* a Mgr. Aleny Turkové *První muzejní noc v šumperském muzeu*. Ohlédnutí Petra Konupčíka za celorepublikovou soutěží o nejtalentovanější mladé básníky *Havraní pírkó E. A. Poeta aneb o jedné soutěži* je poslední tečkou za celým obsahem sborníku.

Reprodukce překrásné Madony z Branné, pocházející z počátku 16. století, kterou měli návštěvníci možnost zhlédnout na již výše zmíněné výstavě, jen umocňuje celkově sympatický dojem z tohoto prvního muzejního vydavatelského počínu.

Sborník lze za 20 Kč zakoupit ve Vlastivědném muzeu v Šumperku a v jeho pobočkách.

Miluše Berková

Zlatá stezka 11/04

Po krátké přestávce v loňském ročníku se na stránky sborníku prachatického muzea vrací téma Zlaté stezky. Badatelé F. Kubů a P. Zavřel zveřejňují výsledky svého výzkumu dalšího systému pozůstatků Zlaté stezky v terénu, tentokrátě Zhůřského na kašperskohorské větvi této slavné středověké obchodní cesty. Zavedená a utěšená nit příspěvků k ústřednímu tématu našeho sborníku tak byla opět navázána. Také druhý základní téma sborníku – výzkum drobných šlechtických sídel v Pošumaví – je opět zastoupeno. Druhou a závěrečnou část osudů zámku Dub od Bílé hory do současnosti z pera F. Kubů tu sice nenajdete (autor se snaží využít i dosud nedobytné archivní fondy, aby byl text co nej-

úplnější), ale zdatně ho zastoupil další usilovný badatel na tomto poli J. Úlovec. První ze svých příspěvků věnoval také Dubu, a sice nejstarším dějinám tohoto šlechtického sídla. Uvážíme-li i nedávno vydanou monografii Dubu od dr. V. Starého, je zřejmé, že tato zajímavá obec pod hradem Helfenburkem bude mít snad nejpodrobněji a nejaktuálněji zpracovanou minulost v širokém okolí. Druhý svůj příspěvek věnoval dr. Úlovec tvrzi v Zálezlech, rovněž zajímavému šlechtickému sídlu s pestrými osudy.

Snad nejvýraznější novinkou tohoto ročníku je otevření zcela nové rubriky věnované etnografii. Tento obor se zatím na stránkách sborníku objevoval jen sporadicky, i když

je nám všem jasné, že právě v Pošumaví a na Šumavě může čtenářům nabídnout nepřebernou řadu zajímavých témat. K jeho řádnému uvedení mezi pravidelně zastoupené obory nás vedla nedávná změna v Prachatickém muzeu. Nastoupila do něj totiž mladá nadějná etnografka Petra Richterová a po seznámení s regionem jistě začne publikovat. S předstihem jsme jí proto zavedli zvláštní rubriku v našem sborníku. Dnes si v ní můžete přečíst první část cyklu B. Tetoura „Církevní rok na Prachaticku ...“ věnovanou adventu a stať příbramského etnografa L. Procházky o proměnách tradiční zástavby vesnic Prachaticka. Věříme, že tentokrát i v příštích letech se v nové rubrice dozvíte mnoho zajímavého o životě našich předků a o jejich odkazu, který se dochoval do našich časů.

V tradičních rubrikách jsme pro Vás opět soustředili řadu příspěvků, které si snad přečtete s potěšením i s nějakým užitekem. V Článcích není tentokrát žádná obsáhlá práce, ale několik hodnotných prací menšího rozsahu. Kromě již jmenovaných se jedná o stať V. Starého, která konečně přináší jasno do stále znovu tradovaných omylů a nepřesností kolem tzv. Literátské školy v Prachaticích. J. Koutná pojednala o organizaci chudinské péče ve lhenické farnosti na sklonku 18. století a V. Ourada se věnoval stavebně historickému vývoji města Netolice. V rubrice Materiá-

ly se J. A. Mager zaměřil na hospodaření prachatického městského špitálu na sklonku 16. století. Muzeologická rubrika je tradičně vyplněna výroční zprávou Prachatického muzea za příslušný rok od paní ředitelky Z. Polanské. Archeologická a Archivní rubrika obsahují proti tradici menší počet příspěvků, ale to jim nijak neubírá na zajímavosti ani na závažnosti. Archeology reprezentuje P. Effenberková článkem o gotickém kachlovém kadlubu ze Smědče a O. Chvojka a M. Parkman rozborem údajných pravěkých nálezů z Horního Záblatí, archiváře reprezentují tradičně V. Starý 2. částí článku o péči o zásobování vodou v Prachaticích v 16. až 18. století a stále směřující autor F. Kotěšovec článkem o počátcích spolku vojínů a úředníků v Netolicích. Přírodní vědy obsadil při neutuchajícím pracovním vytížení ředitele Národního parku Šumava A. Pavlíčka další náš tradiční autor B. Nauš. Po Šibeničím vrchu zpracoval přírodní poměry dalšího vrchu u Prachatic Výrovce. Skromně, ale přece jsou obsazeny Drobnosti i Zprávy.

František Kubů

Cena sborníku je 166 Kč. Sborník lze objednat na adrese: Prachatické muzeum, Velké nám. 13, 383 01 Prachatice

Sborník Pomezí Čech, Moravy a Slezska - svazek 6

Obsah: Pavel Waiser: Sgrafitová výzdoba fasád zámku v Litomyšli; Veronika Cinková: Malířství na zámku v Litomyšli v 18. a počátkem 19. století; Oldřich Kašpar: Hispanika, portugalika a amerikána v piaristické knihovně v Litomyšli; Milan Skřivánek: K otázce tolerance a lidové spirituality ve východních Čechách od konce 18. století do poloviny 19. století; Radim Urbánek: Kovárny na Vysokomýtsku; Tomáš Kroulík: Násilí a perzekuce jako součást kolektivizace zemědělství v okrese Ústí nad Orlicí.

Sborník vydali Regionální muzeum v Litomyšli, Státní oblastní archiv Zámorsk a Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli roku 2005. Jeho cena je 120 Kč + balné a poštovné.

Kontaktní adresa: Eva Metyšová, Regionální muzeum v Litomyšli, Jiráskova 9, 570 01 Litomyšl, tel. 461 615 287; fax 461 614 626, email: metysova@rml.cz

Personálie

Sedmdesátiny PhDr. Eduarda Šimka, CSc.

22. února se dožívá sedmdesátiletá jedna z významných osobností vědecké numismatiky a českého muzejnictví, Eduard Šimek. Narodil se roku 1936 v Praze, ale mládí prožíval v kraji pod Blaníkem, v Benešově u Prahy, kde absolvoval gymnaziální studium (tehdy „jedenáctiletou střední školu“) a kam se i později rád vracel – a vrací. Za obor svého celoživotního působení si zvolil historii a vystudoval ji na pražské Filozoficko-historické fakultě (1954–1959). Po krátkém působení, co by učitel na Základní škole ve Mšeně u Mělníka a redaktor Nakladatelství Orbis Praha, získal v roce 1963 místo odborného a potom vědeckého pracovníka numismatického oddělení Národního muzea v Praze. Eduard Šimek zůstal Národnímu muzeu věrný celých 42 let a pracoval tu až do definitivního odchodu do důchodu v červnu roku 2005.

V numismatickém oddělení Národního muzea si Šimek postupně vydobyl postavení jednoho z předních, ve světě respektovaných numismatiků. V numismatickém oddělení začínal pod vedením profesorky Emanuely Nohejlové - Prátové a patřil k okruhu několika žáků této významné české numismatiky a historičky, kteří se mohli těšit i z jejího osobního přátelství. Eduard Šimek se ve své vědecké činnosti zabývá hlavně obdobím 15.–18. století a vedle numismatic-

kých prací, zaměřujících se na měnový a mincovní vývoj v zemích České koruny a na studium nálezů mincí, najdeme v jeho obsáhlé bibliografii také práce obecněji koncipované z pohledu hospodářských a sociálních dějin. Šimek se také věnuje velmi záslužně vývoji numismatiky, numismatického bádání a numismatické bibliografii. Přehled hlavních publikovaných prací Eduarda Šimka do roku 1996 byl otištěn v Numismatických listech z roku 1997.

V Národním muzeu se Šimek autoricky podílel na vzniku numismatické expozice i několika dalších historických expozic muzea, na vzniku dlouhé řady výstav, včetně významných mezinárodních projektů (jmenujme např. výstavu „Labe – život řeky“, 1992). Nepřehlédnutelná je ale také jubilatova práce organizační a jeho činnost v mnoha odborných grémiích a redakčních radách. Z nejvýznamnějších si dovoluji na tomto místě připomenout aspoň některá. Především je třeba se zmínit o jeho působení v Numismatické komisi ČSAV, kde byl nejprve vědeckým tajemníkem (1969–1989) a poté předsedou komise (od 1990). Zároveň byl v letech 1973–1983 výkonným redaktorem Numismatického sborníku ČSAV a dlouho, v letech 1968–1997, redakčním tajemníkem Numismatických listů. Od roku 1996 do roku 2005 vykonával funkci re-

daktora Muzejní a vlastivědné práce / Časopisu společnosti přátel starožitností. V roce 1996 byl Eduard Šimek zvolen místopředsedou Historického klubu / Sdružení historiků ČR. Tuto funkci vykonával do r. 2002, poté zůstal členem výboru a jako hospodář klubu a je jím dosud. V AMG stojí Šimek od roku 1993 v čele oborové komise numismatiků. Již tento letmý a zdaleka ne úplný přehled dává obrázek o šíři jubilan-
tových aktivit.

Po listopadové revoluci se Eduard Šimek stal vědeckým tajemníkem Národního muzea (roku 1990) a posléze statutárním zástupcem generálního ředitele (od roku 1991). V roce 1997 byl zároveň jmenován ředitelem Historického muzea NM a tuto funkci vykonával do roku 2002.

V úvodu tohoto připomenutí jubilantovi profesní a vědecké dráhy jsem se zmínil o jeho definitivním odchodu do důchodu v roce 2005. To ale neznamená, že by se uzavřelo jeho další profesní působení. Sedmdesátka totiž za-

stihla Eduarda Šimka uprostřed pilné práce. Nezmínil jsem se zatím o jeho pedagogickém působení. Šimek přednáší od r. 1997 externě numismatiku na Katedře pomocných věd historických Filosofické fakulty UK v Praze. Nyní externě vyučuje také na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a od září 2005 začal vyučovat na Vyšší odborné škole informačních služeb v Praze, ve třídě zaměřené na služby pro muzejnictví, kde již dříve působil jen jako externí pedagog. Kromě toho začal také spolupracovat s Pedagogickým muzeem J. A. Komenského v Praze.

Připomínku sedmdesátin PhDr. Eduarda Šimka, CSc. lze tedy s uspokojením ukončit velkým poděkováním za vykonanou práci na poli české historie, zvláště numismatiky, a českého muzejnictví; přáním hodně zdraví a sil k dalšímu konání na poli vědeckém, pedagogickém a muzejním.

František Šebek

František Šebek šedesátiletý

Zdá se mi, že je to sotva pár týdnů, co jsem na stránkách Věstníku blahopřál Františku Šebkovi k 55. narozeninám, ale ono je to už pět let. Napsal jsem tehdy blahopřání obšírné, vždyť o Františkovi je také psát co. Doplnil jsem je i přehledem Františkovy profesní pouti životem, nejvýznamnějších publikovaných prací a přehledem výstav, jichž byl autorem či spoluautorem. Opakovat toto vše po „pouhých“ pěti letech by proto mohlo být pro čtenáře Věstníku, zejména ty pravidelné, „lákáním sov do Athén“. A tak tedy jen to, co se sluší dodat.

PhDr. František Šebek v uplynulých pěti letech nedělal nic jiného než to, co po celý svůj profesní život – *neochvějně kráčel po své cestě za prosperujícím a pro návštěvníky přitažlivým muzeem v „jeho“ Pardubicích*. Bez ohledu na to, že pro tento poslední (jistě jen zatím) úsek té obdivuhodné cesty se mu výrazně změnila podmínky. Skončily ty nejzávažnější práce na rekonstrukci pardubického zámku, kde muzeum sídlí a Východočeské muzeum v Pardubicích, jehož je František Šebek dlouholetým ředitelem, přešlo v rámci reformy veřejné správy z působnosti Ministerstva kultury do působnosti Pardubického kraje. To, že z větší části (něco přece jen ještě zbývá dokončit) skončilo pro Františka letité martýrium ředitele-políra, se nezasvěceným může zdát jako jednoznačně věc pozitivní, ale zasvěcení vědí, že to vždycky tak být nemusí. Je známo, že není výjimkou, kdy si dlouholetý úspěšný ředitel-stavebník nakonec neumí poradit s „hotovým“ muzeem, protože je to pro něj vlastně zcela nová a neznámá situace, v níž je náhle nutné změnit priority, způsob myšlení i metody řízení. Byla neznámá i pro zkušeného ředitele Františka Šebka, který vlastně celý svůj profesní, a velmi bohatý, život prožil buď v nějakém provizoriu, kdy vlastní muzejní činnost byla omezena chátrající budovou anebo byla omezena, ba i zcela vyloučena, probíhající rekonstrukcí. Naučil se úspěšně manažovat stavební firmy, koordinovat jejich činnost a shánět peníze, ale náhle (byť konečně!) stál před úplně jinými problémy – oživit krásně opravený objekt novými expozicemi a „koučovat“ zaměstnance při plnění zcela jiných úkolů než je přenášení sbírek z jednoho koutu zámku do druhého nebo zaplňování nových depozitářů. Byť není ještě všechno hotovo, už nyní lze bez rozpaků říct, že i tuto změnu František Šebek *zvládl s bravurou sobě vlastní*. Návštěvníci mohou v pardubickém zámku navštívit vedle expozice skla také

expozice pohlednic, zbraní, numismatiky, přírody a české hračky, za tu přírodovědnou získalo Východočeské muzeum z rukou ministra kultury Pavla Dostála v roce 2005 dokonce prestižní ocenění „Gloria musaealis“, podařilo se totiž otevřít bezesporu nejpозорuhodnější muzejní přírodovědnou expozici v českých zemích! Proč se to Františkovi povedlo? Ten důvod je stejný jako byl ten, proč se mu po mnohaletém čekání podařilo uskutečnit rekonstrukci zámku – *všechno, čeho František Šebek za svého působení v pardubickém muzeu dosáhl, se proměnilo ve skutečnost proto, že už dávno před tím to existovalo ve Františkově hlavě!* Proto pro něj, na rozdíl od jiných, nebylo zas až tak obtížné se na realizaci připravit, získat pro ni spolupracovníky a peníze. František přemýšlel o expozicích už v době, kdy nikdo nemohl ani tušit zda a kdy bude zámek opraven, v zemi vládl úplně jiný režim a

on byl jen „vedoucím pobočky“ královhradeckého muzea, přemýšlel o nich i v době, kdy sice už byl ředitelem samostatného pardubického muzea, ale nebylo jisté, do jaké míry bude zámek, až se přece jen opraví, vůbec sloužit muzeu, a o to víc o nich přemýšlel, když se otázka dalšího využití (a vlastnictví) zámku vyjasnila a několikaletá rekonstrukce zámku byla zahájena. Desítky let František Šebek nosil v hlavě „své“ hotové muzeum, vlivem okolností bez jakéhokoliv viditelného výsledku, malomyslní kolem něj to vzdávali, jiní se prostě nedožili, ale on vytrval – *a věřil*. Věřil, že nakonec všechno dobře dopadne a muzeum se stane skutečností. Jeho víra byla tak silná, že se prostě *musela* naplnit. Samozřejmě byla nezbytná trocha štěstí – Františka nezradilo zdraví a nepotkalo ho ani nic jiného, co by mu nedovolilo se „dožít“, což i nás může naplňovat vírou, že svět bývá alespoň někdy přece jen spravedlivý. Myslím, že doktora Františka Šebka lze obdivovat za mnohé, co udělal, ale za tu *víru a nezdolnost* je třeba před ním hluboce smeknout.

Co dodat? Přeji Ti, Františku, do dalších let hodně zdraví, radosti ze spokojených návštěvníků, hodně dalších úspěchů v tom, co sis předsevzal ještě udělat – a nástupce, který by měl tu Tvou víru alespoň poloviční. Jsem přesvědčen, že už ta poloviční „šebkovská“ víra by stačila k tomu, aby se mluvilo o výjimečném žáku PhDr. Františka Šebka, a pardubické muzeum by mělo pro další léta „vystaráno“. A těším se na shledání!

V úctě
Jiří Žalman

Za Dagmar Linkovou

Koncem loňského roku, těsně před vánoci, jsme se v jičínské smuteční síni naposledy rozloučili s naší kolegyní, PhDr. Dagmar Linkovou. Stejně jako ona jsme věřili, že se uzdraví, ale zákeřná nemoc byla nakonec nad její odhodlání nade vším zvítězit.

Dagmar Linková nastoupila do jičínského muzea v roce 1982. Patřila k týmu muzejníků, který po dlouhých letech rekonstrukce výstavních prostor připravoval znovuotevření expozice jičínského muzea v roce 1988. Při své práci etnografa úzce spolupracovala s kronikáři jičínského okresu, mapovala lidové stavby a radila stavebníkům při jejich rekonstrukcích, shromažďovala informace o minulých i dodnes zachová-

vaných lidových tradicích v obcích. Výsledky své práce publikovala především v Muzejních novinách vydávaných RMaG v Jičíně. V posledních letech se prioritou její odborné práce staly především betlémy podkrkonošských řezbářů. Od roku 1997 byla zástupcem ředitele; byla dlouhodobou členkou etnografické komise AMG a v období 2000 – 2004 její předsedkyní.

Národopisné sbírky jičínského muzea jistě za čas znovu ožijí prací jejího nástupce, ale Dášino místo mezi námi – mezi kolegy z oboru i jejími přáteli zůstane navždycky prázdné.

Kolegové z Regionálního muzea a galerie v Jičíně

Výzva ke spolupráci

Mediální akce připravované AMG

Vážené kolegyně, vážení kolegové, rádi bychom Vás informovali o plánu mediálních akcí, které Asociace muzeí a galerií ČR připravuje na letošní rok, a přizvali Vás k jejich realizaci.

1. Národní soutěž GLORIA MUSEALIS

V letošním roce vstoupí Národní soutěž muzeí do pátého ročníku. Zároveň budou vyhlášeny výsledky ročníku čtvrtého. Slavnostní akt vyhlášení soutěže, na který Vás zatím takto neoficiálně, ale velice srdečně zveme, proběhne 16. května 2006 od 17. hodin v Pantheonu Národního muzea. I v letošním roce bude vydána výroční zpráva soutěže, která bude zároveň propagačním materiálem všech přihlášených projektů a jakousi retrospektivou největších událostí v našem oboru za rok 2005.

Jsme toho názoru, že soutěž může být zajímavým a živým tématem v mediální sféře, avšak váha tohoto tématu závisí na tom, kolik soutěžních projektů muzea a galerie přihlásí. Nabízíme Vám pomoc při vytipování vhodných soutěžních projektů ve Vaší činnosti a konzultace při zpracování poněkud složitější přihlášky – ta je však koncipována tak, aby poskytla ucelený materiál, který by nám mohl sloužit nejen k posouzení, ale i k propagování Vašeho muzea. Věříme, že stejně jako v ročnících předcházejících se i v ročníku 2005 setkáme s celou řadou Vašich vynikajících projektů. Pravidla soutěže jsou zveřejněna na internetových stránkách www.gloriamusaealis.cz.

Příjem přihlášek pro IV. ročník 2005 byl ukončen dnem 28. února 2006. Příjem přihlášek pro IV. ročník 2006 bude zahájen 18. května 2006 a potrvá do 28. února 2007. Kontaktní osobou pro Národní soutěž muzeí je Mgr. Petra Medříková (vestnik@cz-museums.cz).

2. Festival muzejních nocí

POZOR – TATO NABÍDKA NENÍ URČENA PRAŽSKÝM MUZEÍM – HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM MUZEJNÍ NOCI PRO PRAŽSKÉ SBÍRKOTVORNÉ INSTITUCE JE NÁRODNÍ MUZEUM! KOORDINÁTOREM PRAŽSKÉ MUZEJNÍ NOCI JE Mgr. Pavel Douša, PhD., tel.: 224 497 373, e-mail: pavel_dousa@nm.cz.

V roce 2004 přišlo Národní muzeum s projektem první Pražské muzejní noci. Akce tohoto typu jsou již řadu let obvyklé ve velkých evropských městech – jde vlastně o veli-

ce jednoduchý princip, kdy muzea a galerie v daném městě zůstanou otevřeny do pozdních nočních hodin a nabídnou svým nočním návštěvníkům něco, co není v jejich denním programu běžné. Volným vstupem počínaje a speciálními – třeba i poněkud recesistickými – akcemi konče. První Pražská muzejní noc se setkala s nebyvalým ohlasem návštěvníků – bylo zaznamenáno na 50.000 vstupů ve dvaceti otevřených objektech. V roce 2005 se již k Praze připojila i další města napříč celou republikou – konečný počet byl 73 měst a přibližně 100 muzeí a galerií, které se do Festivalu muzejních nocí 2005 zapojily a svými akcemi přilákaly více než 180 tisíc návštěvníků!

Vzhledem k tomuto ohlasu vyhledává Asociace muzeí a galerií České republiky ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Národním muzeem **Festival muzejních nocí 2006, který proběhne ve dnech 19. května – 17. června 2006.** Prvním městem, ve kterém proběhne Muzejní noc, bude i letos Brno (19. května) a Praha bude opět festival uzavírat (17. června). Ostatní místa v České republice se mohou k tomuto festivalu kdykoli v jeho průběhu připojit, a to tím, že se zaregistrují se „svou“ muzejní nocí do společného informačního serveru. Zároveň od nás obdržíte společný grafický prvek – logo festivalu – pro Vaše propagační materiály. Na adrese www.muzejnynoc.cz bude umístěn rozcestník na internetové stránky jednotlivých muzejních nocí, konaných v období festivalu. Pokud nebudete sami zpracovat internetovou prezentaci muzejní noci, umístíme ji na těchto stránkách na základě Vašich podkladů.

Uzávěrka přihlášek pro Festival muzejních nocí je 20. březen 2006.

Kontaktní osobou pro Festival muzejních nocí je Mgr. Dagmar Fialová (amg@cz-museums.cz).

3. Pražská muzejní noc

POZOR – TATO NABÍDKA NENÍ URČENA PRAŽSKÝM MUZEÍM – HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM MUZEJNÍ NOCI PRO PRAŽSKÉ SBÍRKOTVORNÉ INSTITUCE JE NÁRODNÍ MUZEUM! KOORDINÁTOREM PRAŽSKÉ MUZEJNÍ NOCI JE Mgr. Pavel Douša, PhD., tel.: 224 497 373, e-mail: pavel_dousa@nm.cz.

Při organizaci Pražské muzejní noci se setkaly tři subjekty – Národní muzeum, Dopravní podnik hlavního města Prahy a Asociace muzeí a galerií České republiky. Úlohou

našeho sdružení – kromě podílu na organizaci celé události a organizování celého Festivalu – je **představení regionů v našem hlavním městě**. V letošním roce budeme na regionální přehlídce opět spolupracovat s Národním muzeem a zůstaneme u sice jednoduchého, ale velmi účinného principu: nabízíme regionálním muzeím prostory chodeb a ochozů hlavní budovy Národního muzea, aby zde umístili vlastní vitrínu (její maximální rozměry najdete v přihlášce) s několika vtipnými, zajímavými a atraktivními exponáty a s informacemi o své instituci. AMG bohužel nedisponuje vlastním fundusem, abychom jim mohli tuto prezentaci zabezpečit, takže kolegům, kteří nemohou přivést do Prahy vlastní vitrínu, se velice omlouváme.

Na Vaší fantazii ponecháme, jak svou prezentaci pojednáte, pouze Vás prosíme o zaslání přihlášky a předchozí dokumentace.

Uzávěrka přihlášek pro přehlídku regionálních muzeí v rámci Pražské muzejní noci je 15. dubna 2006.

Kontaktní osobou pro přehlídku regionálních muzeí v rámci Pražské muzejní noci je Anna Komárková, DiS. (amg@cz-museums.cz).

4. Muzea a 20. století

Muzea disponují obrovským potenciálem hmotných dokladů s velkou vypovídací hodnotou – prostřednictvím „hmotných svědků každodennosti“ našich dávných i nedávných předků umožňují svému obecenstvu jedinečné zážitky – přímá spojení s lidmi, kteří tu byli před námi a jejichž osudy mohou být pro nás poučné, inspirativní, zajímavé, varující. Muzea mohou mít velký – a dle našeho názoru dosud nedoceněný – podíl na přijetí a vyrovnávání se s naší nedávnou a ještě živou minulostí, mají možnost přinášet nové a zcela objektivní pohledy.

V roce 2005 AMG zahájila řadu mediálních kampaní, které budou propagovat akce sbírkotvorných institucí v oblasti muzejní prezentace (výstavy, expozice, publikace, přednášky, komponované pořady, living history, divadelní představení apod.) s jednotlivými linkou/tématem historie 20. století. V roce 2006 ale nebude kampaň vyhlášena a tento rok bude muzeím ponechán jako rok přípravy akcí s tematikou 60. let 20. století. Kampaň 2007 s názvem „Zlatá šedesátá“ bude věnována významu fenoménu 60. let 20. století, ať už v oblasti výtvarného umění, designu, módy, literatury, filmu, hudby, nebo v oblasti dalších dějinných událostí. Kampaň by měla rovněž posílit pozici a sbírkotvornou činnost muzeí v oblasti dokumentace každodennosti.

Podstatou projektu je vzájemně provázet akce, které k této příležitosti pořádáte, a případně Vás „motivovat“ k uspořádání dalších. Budou vytvořeny referenční internetové stránky, vydání společného nabídkového katalogu, který budeme distribuovat zejména školám a do sféry neziskových organizací, zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Akce, které budou do projektu zahrnuty, by měli mít návštěvníci možnost navštívit v průběhu roku 2007. Od muzeí, které se do kampaně přihlásí budeme předpokládat vyplnění přihlášky a ochotu připojit grafický symbol kampaně „Muzea a 20. století“ k vlastním propagačním materiálům.

K přihlášení do kampaně budete vyzváni v lednu 2007. Kontaktní osobou pro kampaň „Muzea a 20. století“ je Anna Komárková, DiS.

Omlouváme se, že vzhledem k rekonstrukci serveru na adrese www.cz-museums.cz nebudou přihlášky k dispozici na našich webových stránkách. Na základě vyžádání Vám přihlášky do jednotlivých akcí zašleme obratem emailem. Doufáme, že se při realizaci mediálních kampaní setkáme a těšíme se na spolupráci s Vámi.

Metodika správy a evidence sbírek

Používat zastaralé papírové formuláře nebo mnohem dokonalejší počítačovou formu K-R dokumentace?

Od září roku 2005 se zabývám průzkumem konzervátorsko-restaurátorských dokumentací (dále jen K-R dokumentací) používaných v současnosti v muzeích ČR. Dosažené výsledky ukazují na stále používání zastaralých formulářů tzv. konzervátorských karet, které nevytváří prostor pro dostatečný záznam informací v textové a už vůbec v obrazové formě a mají další zásadní nedostatky¹⁾. Výsledky průzkumu také ukazují, že ze strany konzervátorů-restaurátorů i některých vedoucích pracovníků muzeí je vůle tento špatný stav napravit. Řada muzeí si vytváří různé jednoduché dokumentační systémy svépomocí nebo investují čas i peníze do projektů různých počítačových firem, které nemají zkušenosti s muzejní činností. Tímto směrem jsem rozhodně nechtěl jít a požádal jsem o pomoc autorský tým CITEM. Výsledkem je systém pro K-R dokumentaci připojený k právě dokončenému modulu Demus01 Archeologie.

Výhody K-R dokumentace modulu Demus01 Archeologie ve srovnání s jinými dostupnými českými počítačovými systémy:

Ulehčí práci uživateli (zapisujícím konzervátorovi-restaurátorovi, částečně i kurátorovi):

- Má u mnoha polí roletovou nabídku se slovníky (např. při psaní textu do polí Doporučení a Rizika si konkrétní doporučené hodnoty a konkrétní rizikové faktory jednoduše převeďte z nabídky řazené podle materiálu) s možností editace záznamu.
- Pole určená pro zápis velkých textů se při vyplňování zvětší o prostor okolních polí, což je z hlediska orientace

v textu vhodnější než pohybovat s textem pomocí posuvníku.

- Kompletní formulář s použitím tzv. výměnných karet je celý na obrazovce a nemusí se opět posouvat posuvníkem. Uživatel tak má stále přehled o vyplněných a prázdných polích.
- Jednoduchost použití programu je podpořena stálou stručnou nápovědou ve stavovém řádku a podrobnější kompletní nápovědou.

Snadná komunikace mezi konzervátorem-restaurátorem a kurátorem propojením K-R dokumentace se sbírkovou evidencí:

- Kurátor a konzervátor-restaurátor se dozví prostřednictvím programu celou historii konzervátorských a restaurátorských zásahů včetně všech podrobností,
- Kurátor má aktuální informace zda je sb. předmět stále ještě v laboratoři.
- Konzervátor-restaurátor může využít data z evidence pro přesnost, urychlení a větší komfort (Popis předmětu – nahlédnutí a případné doplnění, historie předchozího určení a popisu aj. Není nutno žádná data psát znovu, zejména místo stálého uložení, rozměry, datování...).

Nadstandardní úroveň obsahové dokumentační hodnoty:

- Standardní položky (Návrh konzervátorského nebo restaurátorského zásahu, Popis průběhu zásahu...) jsou rozšířeny o nová pole určená pro údaje o preventivní konzervaci,

o požadavcích kurátora a pro závěrečné hodnocení výsledků všech analýz.

Použití hromadné K-R dokumentace u konzervátorských a restaurátorských zásahů a předmětů, které tento způsob dokumentace dovolují:

- Není potřeba kopírovat nebo vypisovat záznamy jednotlivě, umožňuje dokumentaci specifík (samozřejmě do jisté míry), každý předmět může mít např. připojené svoje vlastní obrazové a textové dokumenty.

Modul Demus01 Archeologie je určen pouze pro archeologické sbírky, a je prakticky nepoužitelný pro sbírky z jiných oborů, zejména proto, že má uzavřené pevné slovníky předmětů, materiálů, technik atd. Z tohoto důvodu program neřeší špatnou situaci K-R dokumentací u ostatních oborů. Je tu však **možnost doplnit tuto podobu K-R dokumentace** do ostatních modulů Demusu, přinejmenším do

univerzálního Demus01 Katalog. To představuje jistý objem práce a autorský tým CITEM zvažuje, zda se již věnovat plánované nové generaci Demusu na bázi internetu (s výstupy dostupnými až za dva roky), nebo zda ještě investovat práci a čas do vylepšení dosavadního Demusu. **Rozhodujícím faktorem bude míra zájmu.** Pokud vás zaujaly výhody K-R dokumentace, **navštivte prosím internetové stránky www.citem.cz**, v oddíle Komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů najdete další informace a anketu s jedním zásadním nezávazným dotazem.

Nepodceňujte prosím tuto výzvu a **zareagujte včas, za měsíc může být pozdě.** Pracoviště CITEM se na dva roky ponoří do vývojových prací a komerční firmy jsou výrazně dražší.

Petr Polášek, Etnografický ústav Brno;
e-mail: ppolasek@mzm.cz;
fromvrbica@email.cz; www.citem.cz;
mobil: 775 204 844 tel; 542 422 388

Volná místa

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

přijme do pracovního poměru

zoologa – odborného pracovníka kurátora zoologických sbírek

Podmiňující požadavky

- VŠ vzdělání (magisterského nebo doktorandského typu) se změřením na obor zoologie obratlovců
- schopnost samostatného odborné práce v oboru, zaměření zejména na regionální faunistiku obratlovců
- praktická znalost terénních zoologických metod
- práce s PC a uživatelská znalost programů Microsoft (Word, Excel, Access, Power Point), internetu
- jazykové znalosti: AJ (event. NJ) – aktivně

Kriteria, k nimž bude při výběru přihlédnuto

- praxe v muzeu
- znalost evidenčních programů DEMUS
- znalost významných zoologických lokalit v regionu východních Čech
- publikační činnost v oboru

Přihlášky doplněné profesním životopisem, kopií dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání, příp. přehledem odborné praxe a vědecké publikační činnosti zašlete na adresu: Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Eliščíno nábřeží 465, 500 01 Hradec Králové nejpozději **do 20. března 2006.**

Bližší informace:

RNDr. Bohuslav Mocek, vedoucí přírodovědeckého oddělení muzea, tel.: 495 514 624, 495 518 473, 495 514 631, případně mobil 736 773 610, e-mail: b.mocek@muzeumhk.cz

Nástup možný ihned, nebo dle dohody.

Platové zařazení - tř. 11 dle zákona č. 143/1992 Sb. a nařízení vlády č. 330/2003 Sb. v platném znění.

Slezské zemské muzeum

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

vedoucího prezentačního oddělení

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdělání
- praxi v plánování a realizaci prezentačních a propagačních aktivit v muzeu či galerii
- jazykové předpoklady
- zkušenost v řízení pracovního týmu
- praxe ve správě majetku výhodou
- občanskou bezúhonnost

Písemnou přihlášku doplněnou životopisem zašlete nejpozději **do konce března 2006** na adresu: Slezské zemské muzeum, personální pracoviště, Tyrsova 1, 746 01 Opava.

Bližší informace: Ludmila Tyranová, tel.: 553 622 999, e-mail: ludmila.tyranova@szmz.cz

Vernisáž v Krajském muzeu v Chebu

Pokud by v soutěži Gloria musaealis byla stanovena kategorie vernisáž roku, horkým kandidátem na vítězství by bylo Krajské muzeum Cheb za vernisáž výstavy Cheb v době secese. Vernisáž se konala 31. ledna 2006, uváděl ji architekt a divadelník David Vávra. Nečekaně přilákala více než 600 lidí, a proto se nakonec konala nadvakrát. Zaměstnanci muzea uvítali návštěvníky v dobových kostýmech, David Vávra je za pomoci kurátora výstavy Mgr. Zbyňka Černého podrobil zkoušce, zda znají architekturu svého města. Nejdůležitější pasáže výkladu byly simultánně překládány do němčiny i „egerlandštiny“. Vtipné vyprávění o utajené secesní kráse města Chebu doplnil neobyčejně procitěným hudebním doprovodem chebský kavárenský orchestr.

Profesionální odvlhčovače vzduchu

- Pro muzea, galerie, archivy, ...
- Vysoký výkon, nízká spotřeba energie
- Jednoduchá obsluha
- Plně mobilní
- Nízké pořizovací náklady

Zeptejte se nás na další informace:

Tel: 286 88 40 18, 286 88 40 22

Davídkova 77, 18200 Praha 8 • info@perfektum.cz • www.perfektum.cz

V naší nabídce najdete i další odvlhčovače, zvlhčovače a multifunkční jednotky k zachování optimální vlhkosti v interiéru a k ochraně konstrukcí a vybavení.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě - Asociace muzeí a galerií ČR - Dům kultury Uherský Brod

Vás srdečně zvou k účasti na

9. ročníku videopřehlídky muzeí ČR

Musaionfilm 2006

Uherský Brod, 7. – 9. června 2006

Přihlášky zasílejte na adresu:

Mgr. Aleš Kapsa
Sekretariát Musaionfilmu
Muzeum J. A. Komenského
Přemysla Otakara II. 37
688 12 UHERSKÝ NBROD
E-mail: kapsa@mjakub.cz
Tel.: +420 572 632 288

aktualizované informace najdete na internetových stránkách
www.mjakub.cz/musaionfilm.htm

Národní soutěž muzeí Gloria musaealis 2005

Do letošního ročníku soutěže se přihlásilo celkem 38 institucí s 60 projekty.

Muzejní výstava roku

Khali obuv - parno maro/ Černá země - bílý chléb (Muzeum romské kultury)
Hoří, hoří - historie hasičů (Krajské muzeum Sokolov)
Stará kamenická práce (České muzeum stříbra v Kutné Hoře)
Krušnohorská paličkovaná krajka (Krajské muzeum Karlovy Vary)
Tajemný jednorozec (Moravské zemské muzeum v Brně)
Učení - mučení aneb Pradědeček po škole II (Moravské zemské muzeum v Brně)
Noční hlídka srdce. Vladimír Holan (1905 - 1980) (Památník národního písemnictví)
„Kde se pivo vaří...“ (Národní zemědělské muzeum)
Pamatují Napoleona. Brno v době napoleonských válek (Muzeum města Brna)
Květa a Jitka Válovy (Památník Lidice)
Stálá expozice Památníku Mohyla míru "Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805" (Muzeum Brněnska)
Jak se Praha bavila (Muzeum hlavního města Prahy)
Zámecké parky a historie zámku Vlašim (Muzeum Podblanicka)
Josef a Zdeněk Šejnostové (Muzeum Vysočiny Pelhřimov)
Oděv a jeho doplněk (Muzeum skla a bižuterie Jablonec nad Nisou)
Cheb v době secese (Krajské muzeum Cheb)
Řemeslo má zlaté dno (Muzeum v Bruntále)
Stálá expozice "Z dějin Mohelnicka" (Vlastivědné muzeum v Šumperku)
Stálá expozice fauny a flory Jesenicka (Vlastivědné muzeum Jesenicka)
Kabinet mincí, medailí a sochařských prací Z. Kolářského, nová stálá expozice (Městské muzeum Lanškroun)
Jindřich Mošna, život a dílo (Muzeum dr. B. Horáka v Rokycanech)
Vojenské miniatury (Vojenský historický ústav)
Doteky 2. světové války (Vojenský historický ústav)
Prag 27. Mai 1942, 10.35 Uhr - Das Heydrich Attentat (Vojenský historický ústav v Deutsches Technikmuseum Berlin)
„TMB (o) sobě“ (Technické muzeum v Brně)
Kouzelný svět tramvaj (Muzeum Těšínska)
Adalbert Stifter v překladech (Regionální muzeum v Českém Krumlově)

Muzejní publikace roku

Prácheňské muzeum v Písku - Průvodce expozicemi (Prácheňské muzeum v Písku)
Memoáry romských žen (Muzeum romské kultury)
Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm
Historia Chrudimska... (Regionální muzeum v Chrudimi)
Zaniklé obce Sokolovska (Krajské muzeum Sokolov)
Johann David Edler von Starck (Krajské muzeum Sokolov)
Sborník Muzea Brněnska 2005 - Napoleonské války a historická paměť (Muzeum Brněnska)
Dílo Jánuše Kubíčka / The Work of Januš Kubíček (Muzeum města Prahy)
Zaniklé Podskalí - Vory a lodě na Vltavě (Muzeum hlavního města Prahy)
Katalog výstavy Z umělecké dílny rodiny Kutzerů (Vlastivědné muzeum Jesenicka)
Budeč 1100 let (Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně)
Cheb v době secese (Krajské muzeum Cheb)
Albrecht z Vladštejna a Cheb (Krajské muzeum Cheb)
Církevní umění gotiky a renesance na Šumperku, Zábřežsku a Mohelnicku (Vlastivědné muzeum v Šumperku)
Tereziánské ghetto (Památník Tereziín)
Holocaust - učebnice (Památník Tereziín)
Osobnosti královéhradeckých kancionálů (Muzeum východních Čech v Hradci Králové)
Vladimír Holan - Noční hlídka srdce (Památník národního písemnictví)
Živá voda pod Pálavou (Moravské zemské muzeum)
Užiteční a okouzující. Stříbro ve Vídni a habsburské monarchii v letech 1780-1920 (Moravská galerie v Brně)
Viedeňská secese a moderna 1900-1925. Užité umění a fotografie v českých zemích (Moravská galerie v Brně)
Historie prostějovského letiště (Muzeum Prostějovska v Prostějově)
Muž který si nedal pokoj / Příběh Josefa Poláka (1886-1945) (Židovské muzeum v Praze)

Muzejní počín roku

Virtuální bitva 1805 (Historické muzeum ve Slavkově u Brna)
Památník písemnictví na Moravě v Rajhradě (Muzeum Brněnska)
Památník dr. Edvarda Beneše - prezidenta republiky (Husitské muzeum v Táboře)
Film: „Město poznamenané tragédií. Kapitoly z historie Tereziína“ (Památník Tereziín)
Otevření nové stálé expozice v Královské mincovně v Jáchymově (Krajské muzeum Karlovy Vary)
Rehabilitace budovy ateliéru Zdenky Braunerové v Roztokách a její využití pro stálou expozici (Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy)
Rozšíření možnosti návštěvy expozic muzea pro handicapované návštěvníky (Muzeum dr. B. Horáka v Rokycanech)
Muzeion - multifunkční muzejní herna (Muzeum Mladoboleslavka)
Vysoušení archiválií postižených povodní roku 2002 ruční metodou na vysoušecím pracovišti Národního technického muzea
Renovace sportovního automobilu Jawa 750 "1000 mil československých" (Národní technické muzeum)